

"Tevynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtynčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienuose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

Telefonas. LACKAWANNA 5529.

The Lithuanian Weekly "Tevynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelutis, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 50

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Gruodžio (Mecember) 16, 1927.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XVIII

Voldemaras Nusilenkė Pilsudskiui

Panaikintas Karo Stovis Tarp Lietuvos ir Lenkijos

Vilniaus Klausimas Pasilieka Neliestas

VOLDEMARAS SUSITAIKĖ SU PILSUDSKIUI.

Nuo pat suvažiavimo Genevon Tautų Sąjungos vadų ir pasaulinės diplomatijos meklėjų visą laiką ėjo vieši ir slapti pasitarimai Lietuvos-Lenkijos ginčo klausimu. Viso pasaulio spaudoje buvo skelbiamos įvairių įvairiausių kombinacijų Lietuvos su Lenkija sutaikymui. Ant galo buvo prieita net prie to, kad gruodžio 9 d., tai yra išvakarė prieš susitaikymą Voldemaro su Pilsudskiui, Genevos žinios pasiekė pasaulį, kurios skelbė, kad Vokietijos užsienio reikalų ministeris Stresemann pranešęs visai naują planą įkurti pastovios taikos Pabaltijoj. Ešą didžiųjų valstybių diplomatai tarpe buvo pasiūlyta, matoma iš vokiečių ir lenkų pusės, kad sudarymų Rytų sutarties reikalinga remtis „kompromisijos principu“. Tas ešą reiškia, kad Lenkija sugrąžins Vokietijai Dancigo karidorių, o Lietuva bus sujungta su Lenkija federacijos ryšiais ir tuomet Lenkija turės išėjimą į juras per Klaipėdą. Ešą šitam planui kol kas ant kelio stovi Rusija, kuri nenorės matyti taip sustiprėjusios Lenkijos ir Francija, kuri nenorinti grąžinti Vokietijai mini-karidorių ir tuomi jos poziciją sustiprinti.

Gal šitas buvo skelbiama vien tuo tikslu, kad išgašdinti Lietuvos diplomatus, o gal ir buvo siuolomos tokios kombinacijos vokiečių ir lenkų susitarimu. Nuo tarptautinės diplomatijos meklėjų visko galima tikėtis ir niekieno draugumui ir užtarimui mažiosios valstybės negali pasitūkti. Jei turi ginkluotą jėgą savo reikalavimus paremti, tai tik tuomet gali juos griežtai statyti.

Voldemaro su Zaleskiu Pirmas Susikirtimas.

Gruodžio 7 d. popietį Sąjungos Tarybos viešame posėdy, į kurį buvo susirinkę daug pasaulinės publikos, ešą įvyko dramatiškas spektaklis. Lietuvos atstovas prof. Voldemaras išdėstė savo skundą Tautų Sąjungai ir Lenkijos atstovas Zaleskis atsakinėjo į padarytus Lenkijai kaltinimus. „New York Times“ korespondentas Wythe Williams pareiškia, kad jokia tauta pastaraisiais metais nėra perstasius tokio paveiklo žieštos nekaltybės, kaip kad padarė prof. Voldemaras šiame posėdy, perstatydamas Lietuvos skriaudas savo keturiasdešimt minučių į žangiamoją kalbą. Ešą jis kalbėjo lėtai, rimtai ir apgalvotai ir nustebino visus, kuomet daugelis tikėjosi išsivysti p. Voldemarą tokiu, kaip Pilsudskis jį perstatė. Voldemaro kalba padarė labai gero įspūdžio kaip į Tarybos narius, taip ir į skaitlingai susirinkusią publiką ir ešą galima buvo pastebėti, kad

didžiama susirinkusių palaikė Lietuvos pusę.

Zaleskis irgi per keturiasdešimt minučių stengėsi nuplauti nuo Lenkijos Voldemaro užmestas kaltes, tačiau didžiulios susirinkusių įtikinti negalėjo. Pasibaigus posėdžiui salės karidoriuose ešą beveik visi pripažino, kad Lietuvos pusėje teisybė. Kuomet Zaleskis pakartotinai pasigyrė, kad Lenkija visuomet tiesia savo „krikščionišką ranką“ Lietuvai, tai prof. Voldemaras jį tai atsakė:

„Kas iš to tiesimo rankos! Aš pasisveikinau su Paderevskiu, tuomet Lenkijos premieriui, tačiau jį tris savaites po to generolas Želigovskis užgrobė Vilnių.“

Tautų Sąjungos Taryba išklausius abiejų pusių pareiškimus ir ginčus, paskyrė Olandijos atstovą Mynheer van Blockland kaip „specialį referentą“ Lietuvos-Lenkijos ginčo klausimui iširti ir surasti pagrindus to ginčo likvidavimui. Taipgi Sąjungos Taryba paskyrė specialę komisiją iš įvairių valstybių militarijų atstovų Varšavoje ir Kaune, kuriems gruodžio 9 d. įsakyma vykty į Vilnių ir iširti vietoje abiejų pusių kaltinimus dėl kariuomenės mobilizacijos.

Pilsudskio Žygis Genevoje.

Gruodžio 9 d. popietį atvyko į Genevą Lenkijos diktatorius Pilsudskis. Atvyko puikiam buvusio Rusijos caro vagonu, kurį lenkai koku tai budu pagrobė nuo rusų. Tuojaus prasidėjo visokie užkandžiai ir slapti pasitarimai Pilsudskio su didžiųjų valstybių atstovais. Ypač Francijos užsienio reikalų ministeris Briand labai tupinėjo apie Pilsudskį ir jį gyvė spaudos atstovams.

Matoma, kuomet jau galutinai susitarta ir sudaryta planas Lietuvos atstovų, ypač p. Voldemaro, užpuolimui ir privertimui nusileisti Lenkijai, nutarta šaukti Tarybos posėdis ir pasiūlyti p. Mynheer van Blockland patiektą planą Lietuvos sutaikymui su Lenkija.

Voldemaras Nusilenkia Pilsudskiui.

Gruodžio 10 d. ryte įvyko Sąjungos Tarybos slapto posėdis, kuriame susitiko Voldemaras su Pilsudskiui. Ešą buvo jaučiama įtempta atmosfera, kuomet Voldemaras pradžioje ramiai pastebėjo, kad išrodo visi delegatai yra pilniausioje harmonijoje su maršalu Pilsudskiui, tačiau su juumi, kuris pasirašęs Lietuvos skundą prieš Lenkiją, dar nėra susitarta. Po to Olandijos delegatas, kuriam buvo pavesta specialio referento pareigos, pradėjo skaityti siuolomą sutarimą. Tačiau jis buvo pertrauktas Pilsudskio, kuris sušuko:

„Ponai, aš negirdėjau suminėti žodžio „taika“. Aš atvy-

kau į čionai tą žodį išgirsti. Jei aš jo negirdėjau, tai sugrįšiu į tą vietą, kur žodis karas bus girdimas.“

Ir nežiurint visų nusistebėjimo ir užviespatavusios tylos Pilsudskis pašoko nuo kedės ir sušuko: „Aš einu!“

Tuomet kilo garsūs išmetinėimai ir grumojimai ir didelis sujudimas, kurio laiku Lenkijos užsienio reikalų ministeris Zaleskis pastvėrė įdokusį Pilsudskį už švarko skvermą ir pritempęs atgal į kedę pasodino. Tuo laiku p. Voldemaras garsiai sušuko ką tokio lietuvių kalboje.

Francijos užsienio reikalų ministeris Briand tuojau ramiai pastebėjo, kad Tarybos raportas remiasi taikos suradimu. Į šitai atsakydamas Pilsudskis pasilenkė per stalą ir rodydamas pirštu į Lietuvos premierą Voldemarą pareiškė:

„Aš noriu vieno galutinio klau-

simo paklausti pas gerbiama Lietuvos atstovą. Taika, ar karas?“

Lietuvos premieras nepabugo ir nenustėjo drąsos prieš išneigimą jį Pilsudskio žvilgsnį. Jis pažiūrėjo stačiai Pilsudskiui į akis ir aiškiai atsakė:

„Taika.“

Tuomet pasigirdo triukšmingi aplodismentai, kuriais Tarybos nariai sveikino Voldemaro atsakymą. Po to sujaudintu balsu Pilsudskis pareiškė:

„Imu jus keturiolikos valstybių delegatai šito liudininkais. Dažar aš siunčiu telegramą į Varšavą, kad būtų skambinama varpais ir giedama Te Deums.“

Į šitai premieras Voldemaras vėl pašoko nuo kedės ir sušuko:

„Yra dviejų rūšių Te Deums: vienas Te Deum yra taikos ir geros valios, o kitas Te Deum yra pergalės. Jei jis kalba apie pirmąjį Te Deum — aš sutinku. Jei yra antrasis — aš nesutinku.“

Tuojaus išėjo ant scenos Francijos atstovas Briand. Jis pasodino Voldemarą atgal į jo kedę ir apkabė rankomis abudu priešū pareiškė:

„Judu abudu turite tuos pačius dalykus. Abudu viens kitą mylite. Tas yra absoliutiškai reikalinga.“

Tuomet Pilsudskis pastebėjo, kad kuomet „dideli žodžiai“ ištarta, kuomet taika suminėta tikroje prasmėje, todėl jo darbas čionai užsibaigia. Kuomet paklaustas del detalių jis atsakė:

„Tai yra pareigos mano užsienio reikalų ministerio.“

Kuomet referentas inėšė tautinių mažumų klausimą, tai Pilsudskis jį pertraukė sakydamas:

„Dabar aš tuo klausimu visiškai neįdomauju. Aš į čionai atvažiavau užtikrinti taikos. Apie tai jūs galėsite vėliau kalbėti.“

Tuomet Pilsudskis umai apšleido Tarybos kambarį ir nuvykęs į viešbutį vienas sau užsidarė. Vėliaus pasišaukė lenkų korespondentus ir jiems pasakė:

„Pasimėčiau telegramą į Varšavą, kad Voldemaras, aktyvaizdoje keturiolikos tautų, man užtikrino, kad karo stovis tarp mūsų tautų daugiau neegzistuoja; tegul varpais skambina ir Te Deum gieda.“

Likusioji dienos dalis pašvęsta debatams delei sutarties formos. Delei pasiūlymo, kad Tautų Sąjungos Taryba turėtų galimybę greitus žingsnius imti atsitikime kokio konflikto tarp Lietuvos ir Lenkijos ateityje. P-as Voldemaras ant to su-

tiko. Tačiau Lenkijos atstovas Zaleskis tam priešinosi, tikrindamas, kad užtenka pareiškimo taikos ir jis nemanas, kad bent koki konfliktai iškiltų ateity.

Augščiau aprašytas Amerikos laikraščių korespondentų dramatiškas incidentas lyg ir liudytų, kad prof. Voldemaras išsigando įdokusio Pilsudskio ir be jokių sąlygų iš lenkų pusės pareiškė taiką. Kaip ištikrųjų, p. Voldemaras jautėsi ir kodėl taip lengvai pasidavė Pilsudskio reikalavimams, sunku pasakyti. Bet p. Voldemaras būtų padaręs tikrai gražų gestą, jei Pilsudskiui būtų atkišęs savo pirštą ir kuomet tas paklausė: „taika ar karas?“, jis būtų Pilsudskio paklausęs: „Ar grąžinti Lietuvai Vilnių, kurį neteisėtai išplėšiai?“

Galutinas Susitaikymas.

Tos pačios dienos vakare įvyko kitas Sąjungos Tarybos posėdis, kuris tęsėsi vos penkiolika minučių ir jame pasiekta taikos tarpe Lietuvos ir Lenkijos. Šiame posėdy Pilsudskis buvo spektatorių kedėse ir kuomet jam buvo pasiūlyta vieta prie Tarybos stalo, tai jis nuo to atsiskakė ir pasiūlo tarpe pašalinį žiūrėtojų. Sutartis tokia:

Premierai Voldemaras ir Pilsudskis sutiko eiti į tiesiogines derybas galimai artimiausiu laiku, kad įkurus santykius tarpe abiejų valstybių, ant kurių galėtų pasilaikyti taikus sugyvenimas.

Sąjungos Taryba paskirs komisiją, kuri iširts Lietuvos pasiskundimą delei lietuvių persekiojimo Vilnijoje ir kitose lenkai okupuotose Lietuvos vietose. Atsitikime kokio nors incidento tarpe Lenkijos ir Lietuvos arba pavojaus tokiame incidentui turi būti tuojau pranešta generaliam Tautų Sąjungos sekretoriui Drummondui ir paliekamam „specialiam referentui“ Van Blockland ir jie be atidėliojimo turi spresti kokie žingsniai imti, kad privedus abi šalis prie draugingo susipratimo.

Pastarasis planas pavaduoja pirmesny pasiūlymą, kad būtų sudaryta specialė komisija kontroliavimui ir prižiūrėjimui Lietuvos-Lenkijos sienų. Abiem pusėm šiuo planu susitaukus bei didelis entuziazmas ir atstovai sveikinasi tarpe savęs ir sveikina abiejų suinteresuotų pusių atstovus. Šitą Lietuvos sutaikymą su Lenkija Tautų Sąjunga ir jos užtarėjai laiko labai reikšmingu atsitikimu ir dideliu laimėjimu Sąjungos prestižui.

Vilniaus Klausimas Nepaliečiamas.

Susitarimas tarpe Pilsudskio ir Voldemaro turi savyje ir tokią proviziją, kad „iš jokios pusės nepaliečiami tokie klausimai, delei kurių abiejų valdžių nuomonė skiriasi.“ Šitas reišdžia tai, kad augščiau minėtas susitarimas nepaliečia Lenkijos okupacijos Vilniaus krašto, kurios Lietuva nepripažįsta. Išvažiudamas iš Genevos p. Voldemaras Vilniaus klausimu korespondentams pareiškė sekamai:

„Matote mūsų teisės į Vilnių nėra nei truputi paliestos. Ant galo, viskas, delko tik mes norime susitarti su Lenkija, atsiremia į Vilniaus klausimą.“

Susitarimas Lietuvos-Lenkijos Deryboms.

Gruodžio 11 d. pranešama iš Genevos, kad Tautų Sąjungos pasiektas sutaikymas Lietuvos su Lenkija pastumėtas dar žingsniu pirmyn, kuomet Lietuvos premieras Voldemaras ir Lenkijos užsienio reikalų ministris Zaleskis tuojaus ieškojo būdų iš praktiškosios pusės ir šiandien tarėsi delei galimų žingsnių, kad įkurus normalius santykius tarpe abiejų kraštų. Voldemaras išvyksta į Kauną šį vakarą, veždamasis kišeniuje dokumentą, kuriuo, tikimasi, bus patenkinti jo tautiečiai, nes jis neličia Lietuvos teisių į Vilnių, kokias lietuviai reiškia. Korespondentams tarpe kito p. Voldemaras pasakė:

„Įkūrimui pastovių drauginių santykių su Lenkija, mes turime susitarti delei atidarymo sienų, kurios dabar yra uždarytos ir nustatyti taisykles susisiekimui ir keliavimui. Mes privalome laipsniškai išvystyti draugingumo jausmą, kuris vėliau gal prives ir prie diplomatinių santykių sudarymo.“

Lenkijos atstovas Zaleskis šį vakarą pareiškė, kad jis turės patenkinti pasikalbėjimą su p. Voldemaru ir kad formalės derybos prasidės kuomet nors sekama sausio mėnesį Rygoje.

Mato Pradžią Unijos.

Gruodžio 11 d. pranešama iš Londono, kad čionai su dideliu entuziazmu sutikta Lietuvos-Lenkijos susitaikymas. Ešą giriama Pilsudskis, kad jis sutikęs pavesti šį ginčą Tautų Sąjungai ir peikiamas Voldemaras, kad jis nesutikęs pilnai normalius santykius su Lenkija įkurti. Vienok yra spėjama, kad Pilsudskio svarbiausiu tikslu dabar dėti visas pastangas palaikymui draugingų santykių su Lietuva ir jis pasitiki, kad su laiku tas prives prie politinio susijungimo Lietuvos su Lenkija.

Tačiau ir Londone aplamai paėmus suprantama, kad išsprendimas Vilniaus klausimo suteiks Tautų Sąjungai nemažų sunkumų. Tuo tarpu Genevoj pasiektas susitaikymas suteikia tą progą, kad bus daugiau laiko šitam klausimui apsvastyti.

RUSIJOS IŠKELTAS NUSIGINKLAVIMO PROJEKTAS ATMESTAS.

Geneva.—Atsibuvusioj nusiginklavimo prirengiamoj konferencijoje Rusijos atstovas Litvinoff perskaitė Rusijos patiektą rezoliuciją, kurioje reikalauja, kad būtų keturių metų visos valstybės visiškai nusiginkluotos, sunaikindamos savo kariuomenes, laivynus, orlaivynus ir kitas karo pabūklas. Rusija reiškia, kad tik tokiu budu galima prisirengti prie visuotinos taikos ir kad tai valstybės galinčios padaryti. Šitas pareiškimas vienok nepatiko kitoms valstybėms. Pirmutinė prieš jį pasireiškė Francija, vėliau pėstaražja parėmė kitos. Jos vadina šitą Rusijos sumanymą perdaug utopišku ir negalimu gyvenimam įvykinti dalyku. Šio reikalo komisijos reiškia, kad pirmą reikla surasti tikamų tai kai garantijų, o tk tuomet imties nusiginklavimo. Panašus Rusijos projektas buvo iškeltas ir 1922 metuose. Tuomet jis ir jį buvo atmestas, kaip fantastiškas ir gyvenimam neįvykdomas.

Vilniečiai Lietuviai Protestuokime!

Atremkime Lenkų Melagystes ir Klatingą Propagandą Del Lietuvų-Lenkų Disputo. Kovokime už Vilnių Musų Kultūros Centrą ir Istoring Sostine.

Amerikoj gyvenanti Vilniaus krašto lietuviai privalome atremti lenkų melagingą propagandą, skleidžiamą viso pasaulio spaudoj buk Vilnius ir jo visa apylinkė yra grynai lenkiškas kraštas. Pastaromis dienomis Associated Press korespondentai praneša, jog Vilniaus gubernatorius Wladislaw Rackievicz yra pasakęs, jog kaip Vilnių taip ir visame Vilniaus krašte lietuvių, be patarnautojų, nėra. Wythe Williams, New York Times korespondentas savo pranešime, tilpusiame „N. Y. Times“ gruod. 10 d. š. m. laidoj sako: „Rackievicz Vilniaus krašto gubernatorius, drauge su Vilniaus miesto Tarybos nariais (lenkais) pasakė, jog Vilnių ir visame krašte randasi tik apie 2,500 lietuvių; girdi visas kraštas yra grynai lenkiškas. Lietuviai reikalauja Vilnių jiems grąžinti tik delto, kad Lietuvos Didis Kunigaikštis Gediminas yra įsteigęs Vilnių, o ne delto, kad Vilnių ir visame krašte būtų lietuvių.“ Toliau šis endekas sako: „Aš esu senas Vilniaus miesto gyventojas ir niekada nesu girdėjęs lietuvių kalbos Vilniuje. Vienok jis prisipažino, kad Vilniaus (ir dabartinio lenkų okupacijos laikų) miesto Taryboj yra vienas lietuvis“. Rackievicz, tas blaivus melagis, sako: „lietuvis išrinktas į Vilniaus miesto Tarybą ne lietuvių, jį išrinko gudai.“ Tai blaivai melagystė!

Vilniaus krašte randasi su viršum 488,968 gyventojų; mažiausia 65% visų gyventojų yra lietuviai. Kitą dalį 35% miestuose sudaro kitų tautų gyventojai: žydai, gudai, rusai, lenkai ir kiti. Tai kaip gali būti grynai lenkiškas kraštas?.. Laikė 7 metų Vilniaus krašto lenkiškos okupacijos lenkai veda atkaklią lenkinimo propagandą ir policijos žiaurumu, prie daro surašus falsifikuodami juos; gyventojus miestuose ir kaimuose užrašo lenkais, veda kolonizaciją visam krašte. Vienok jeigu būtų leista liuosai Vilniaus krašto gyventojams pareikšti kuo jie yra, tai pasirodytų didžiuliam lietuvių. Kai muose yra gryma lietuviystė. Miestuose randasi pro-lenkiško gaivalo, nes tenai per amžius lenkinizmas (rusų laikais) vedamas ir dabar, bet ir miestuose nėra lenkų didžiuliam. Miestų didžiuliam sudaro žydai.

Vilniaus miestas, kuriame dabar lenkai pasidarė savo lizdą, kolonizacijos centrą, gyventojų turi 188,000, kurių didžiuliam sudaro žydai, baltgudžiai, rusai, lenkai, lietuviai ir kitų tautų žmonės sudaro kitą dalį gyventojų. Tai kur gi Rackieviciaus protas ir drąsa taip meluoti?.. Tas endekų pataikunas Rackievicz, už lenkiškus žlotus kalba taip kaip jam iš Varšavos diktuojama. Todel Amerikoj lietuvių Vilniaus krašte gimę ir užaugę turime protestuoti prieš tokią melagystę. Mes privalome užkirsti kelią tokiai klatingai ir sistematingai lenkų propagandai del Vilniaus krašto.

Kaip ir ką turime daryti? Aš patariu skubotai šaukti visose lietuvių kolonijose protesto susirinkimus ir tuose masiniuose susirinkimuose privalome pareikšti savo žodį, pasmerkti

Rackieviciaus kaip melagi-propagandistą. 1) Kiekvienoj Amerikos lietuvių kolonijoj Vilniečiai lietuviai šaukime masinius susirinkimus ir išneškime protesto Rezoliucijas. 2) Rezoliucijų kopijas pasiųskime Tautų Sąjungos Sekretoriui Drumond į Genevą ir Lietuvos Atstovybei Amerikoj. 3) Vilniaus vadavimui ir politinės akcijos tikslams privalome sušaukti Vilniečių lietuvių konferenciją Naujojo Anglijoj, New York ir New Jersey, Pennsylvania, Michigan ir Illinois valstijose. Visi Vilniaus lietuviai, nepaisant mūsų skirtingų politinių pažiūrų, privalome konferencijose pagaminti rimtą medžiagą protestams ir memorandumui, kurį privalo pagaminti Lietuvos Atstovybė Amerikoj ir to memorandumu kopiją privalo pasiųsti kiekvienam Tautų Sąjungos nariui į Genevą busimajai sesijai, kurioje bus padaryta galutinas Vilniaus krašto sprendimas.

Broliai ir sesers, lietuviai-tės Vilniečiai! Nemanykite, jog tokią mūsų akciją neduos vaisių. Aš užtikrinu jums, kad tokia akcija yra vienatinis budas kovoj su Vilnių mūsų tautos kultūros centrą ir istorinę sostinę. Neseniai Brooklyno lietuvių komiteto ir Naujos Anglijos samariečių susirinkimų rezoliucijos pasiekė Genevą. Del to rezoliucijų visos Europos spauda prabilo. Lietuvos premieras prof. Voldemaras, sandariečių rezoliuciją pateikė Associated Press korespondentams Genevoje praieitį sekmdienį, o jau pirmadienį Hartford'o laikraščių korespondentai lakstė pas lietuvius teiraudamiesi apie konferencijos tarimus, etc. Taigi, sakau, gana pasyvumo! Visi kaip vienas stokime į kovą už Vilnių! Mes be Vilniaus nenurimsim! Tatai pasakykime teisybę apie Vilnių, parodykime pasauliui kaip Lietuva ir Vilnius buvo neįgiamas lenkiškų endekų. Pasakykime kodėl lenkai trokšta Vilnių iš mūsų išplėsti.

Lenkijos Atstovybės kiekvienoj valstybėj dirba išsijuose. Jų organizacijos, inteligentai svietiskiai ir dviasiskiai eina vienu frontu mūsų Vilnių pagrobti. O mūsų Atstovybės, organizacijos ir veikėjai miegame letargo miege, gyvename pasyvume ir indifferentizme. Taip neturi būti! Jeigu norime suvienyti Lietuvą, jeigu norime atgauti Vilnių, tatai visų lietuvių priedermė umai prieš Tautų S-gos busimą sesiją sujungti mūsų bendras jėgas kovai už tautos ateitį ir Vilniaus atgavimą!..

Vilniaus krašto lietuviai negali tarti savo žodį, nes jie yra lenkiškoj politinėj priepaudoj. Tatai mūsų pareiga tarti žodį prieš lenkišką propagandą. Ypatinai Vilniečiai lietuviai, privalome savo peticijas pasiųsti mūsų Atstovybei ir jai pasakyti, kad padarytų memorandumą, kad įsai mūsų balsą paduotų Tautų Lygai Vilniaus reikale. Tatai klebonai ir visi veikėjai Amerikos lietuviai Vilniečiai sukrusime. Laiko mažai paliko tokiai akcijai. Lai visas pasaulis žino, kad mes be Vilniaus nenurimsime!

Vladas M. Čekanauskas.
(Vilnietis)

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikiečių organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis - Redaktorius.

307 W. 30th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autorius negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

Redakcijos Straipsniai

LENKŲ JUNGO KANKINAMI LIETUVIAI.

Iš paskelbto Vilniaus lietuvių laikraščiuose Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto pareiškimo ir iš telpiančių žinių tuose laikraščiuose sužinojome, kad Vilnijoje ir Suvalkų srity Varšavos banditai areštavo apie 150 lietuvių tautinio darbo veikėjų. Tarpe areštuotųjų yra mokytojų, kunigų ir ukininų, vyrų ir moterų. Dalis areštuotųjų jau nuteista, kiti laikomi kalėjimuose ir net niekas nežino už ką tie žmonės kankinami.

Taipgi dvylika suareštuotųjų nuteista ištremti nepriklausomai Lietuvon, nors jokios kaltės jiems neprirodyta. Net patys lenkų laikraščiai smerkia tokius Varšavos žygius, kad esą nei kratos, nei tardymai nedavę jokių davinių, kuriais pasiremiant būtų galima ištremti Vilniaus ir Suvalkijos krašte apsigyvenusius ir kitus visą laiką gyvenusius žmones į kitą valstybę, bet vistiek nusprendę juos ištremti ir nuosprendis išpildytas. Tarpe ištremtųjų yra viena mergina ir viena moteris. Vadinasi, be jokio prasikaltimo Varšavos vandali drasko šeimynas, išplėšia nekaltus žmones iš jų namų ir ištremia Lietuvon, kur jie nei turto, kiti nei giminių neturi. Kokis gali būti tokių tremtinių gyvenimas, tai nei aiškinti nereikia.

Iki šiol dar yra uždaryta 44 lietuvių liaudies mokyklos Vilniaus krašte. Taipgi uždaryta aukštosios mokyklos ir konfiskuotas jų turas. Žodžiu, visas lietuvių tautinis veikimas smaugiamas ir persekiojamas visoje okupuotoje Lietuvoje.

Vienas pirmieji Vilniaus lietuvių veikėjų rašo „Tėvynei“ redakcijai ir tarpe kitko pareiškia sekamai: „Pergyvename labai sunkų ir pavojingą laiką. Stovint veikimo priešaky ir darant žingsnius prieš mokyklų uždarymą ir užtariant nekaltai suareštuotus lietuvių veikėjus, prisieina ir pačiam save pavojum statyti ir kiekvieną valandą grumoją kalėjimas. Didžiūmoje buvo areštuojami kunigai ir abelnai dešinesni žmonės, nors jų tarpe buvo ir tokių, kurie jokiam veikime nedalyvavo. Taip buvo daroma dėl to, kad labiau suerzintus Lietuvos valdžią, kuri nors ir nėra kunigų rankose, bet su kunigais nori geruoju sugyventi. Persekiodama Vilniaus lietuvių Lenkijos valdžia nori priversti Lietuvą taikintis su Varšava ir užmegsti bent ekonominius ir konsularinius santykius. Dabar pasidarė truputį ramiau, bet turbūt neilgam —

rodos dar bus represijų. Gyvename kaip ant vulkano. Toks jau mūsų likimas...“

Akyvaizdoje šitokios mūsų brolių padėties okupuotoje Lietuvoje, neužtenka vien Lietuvos valdžios žygių juos užtariant Tautų Sąjungoje ar kur kitur. Reikia visos tautos arti suglaustos paramos, kad persekiojami mūsų broliai galėtų ir toliau tautinį veikimą tęsti ir jį plėsti. Jei mes paliksime okupuotos Lietuvos lietuvių jų žiauriam likimui, tai ilgai neišsims jų energija ir jėgos ir jie bus priversti pasiduoti okupantų užmačioms — ištautinimui. Tuomet pražūtų pats tvirčiausias pamatas Vilniaus ir kitų Lietuvos kraštų atvadavimui. Musų visų privalinga pareiga visomis išgalėmis remti moraliai ir medžiagiškai Vilniaus ir visos okupuotos Lietuvos lietuvių.

MORALIS LENKŲ PRALAIMĖJIMAS.

Tautų Sąjungą kontroliuojančių valstybių politikos vadams ir spaudai pripažinus, kad Vilniaus klausimas dar nėra galutinai išspręstas, suduoda Varšavos avantiūristams moralį smugį ir galutinai sunaikina jų pasigyrimus, kad Vilnius yra neatskiriama Lenkijos dalimi ir apie tai esą nepriešina nei kalbėti. Net Francuzijos orakulas — užsienių reikalų ministeris Briand ir Tautų Sąjungos generalis sekretorius Drummond pripažįsta Vilniaus klausimą galutinai neišspręstą, kuomet pataria Lietuvos delegacijai palikti jį rezervuotam klausimui, kuris būtų pavestas tam tikrai komisijai ištirti.

Tarptautinės diplomatijos arenoje šituo žvilgsniu Lietuva daug laimėjo. Dar kartą pasaulis mato ir girdi, kad Vilniaus klausimas yra atviras ir kad nieko nereikia nei seniaus padaryti Ambasadorių Tarybos nei tos pačios Tautų Sąjungos palaiminimai Varšavos smurto Vilniaus užgroboje. Neveltui tad Juozas Pilskuskis koliojasi ir į visas puses spaudosi. Jis mato ir gerai supranta ką reiškia tokis aiškus Vilniaus klausimo iškilimas viso pasaulio akyse.

Bet šitas moralis Lietuvos laimėjimas del Vilniaus dar nereiškia, kad Lietuva turi laimėti ir praktiškai, būtent, kad bus grąžintas Vilnius Lietuvai. Net ir pats p. Voldemaras pareiškia, kad jam norėjosi tik iškelti Vilniaus klausimą Tautų Sąjungoje, o susitarimas su Lenkija del Vilniaus ir kitais ginčijamais klausimais turi būti laipsniškai atliktas pačių besiginčijančių valstybių — Lietuvos ir Lenkijos — pastangomis. Kokius planus turi tokiame susitarime su Lenkija p. Voldemaras, tai tik jis vienas nežino. Iš p. Voldemaro pareiškimo aišku viena, kad jis ir jo vadovaujama vyriausybė nėra priešinga sudarymui diplomatinį santykių su Lenkija, nors Vilniaus klausimas ir nebuvo išspręstas. Prie ko šitokis p. Voldemaro ir jo vyriausybės nusistatymas veda, sunku suprasti. Nežinant visų smulkmenų šitokio plano ir nusistatymo išrodo, kad žaidžiama laimėjimui, bet turbūt neilgam —

biausiu valstybės reikalui. Kuo baigsis dabartiniam Tautų Sąjungos Tarybos posėdy Vilniaus klausimas, tuo tarpu sunku numatyti. Bet sprendžiant iš viso nusistatymo didžiųjų valstybių politikos vadų, greičiausiai bus taip padaryta, kaip pasiūlė p. Voldemarus pp. Briand ir Drummond, būtent: bus reikalaujama, kad neatidėliojant Lietuva užmegstų normalius kaimyninius santykius su Lenkija ir Vilniaus klausimas pasiūlės rezervuotas ir jo tyrinėjimui bus paskirta komisija iš didžiųjų valstybių atstovų. Ar tokią propoziciją dabartinė Lietuvos vyriausybė priims, artima teitis parodys. Tokios propozicijos priėmimas reikštų Lietuvos nusileidimą vienu principaliu ir svarbiausiu punktu Vilniaus atvadavimui.

SUIRO LIETUVOS KARIŲ FRONTAS.

Niekam nėra paslaptimi, kad šiandien Lietuvą valdo karininkai, kurių priešaky pastatyti pp. Smetona ir Voldemaras. Kaip žinome gruodžio 17 d. perversmo vyriausiais vadais buvo karininkai Plechavičius, Petraitis ir Skorupskis. Neseniai pasiekė užsienį žinios, kad p. A. Voldemaras ir Smetona staiga pradėjo derybų su visomis opozicijos partijomis delei naujos koalicinės vyriausybės sudarymo. Staiga tos derybos nutrūko ir p. Voldemaras paskelbė, kad koalicinė vyriausybė bent tuo tarpu nebus sudaryta.

Tarpe kitų gandų užsienio spaudoje buvo minėta, kad pulk. Plechavičius lapkričio 27 d. atsistatydinęs iš generalinio štabo viršininko vietos, o vėliau Rygos žinios skelbė, kad generolas Žukauskas patapęs „karo diktatorium“ ir kad pulk. Petraitis įmestas kalėjimam.

Su Petručiu istorija, sulig užsienio spaudos pranešimų, esanti stačiai fantastiška. Esą Kauno igulos (garnizono) vadas ir keletas kitų karininkų atsivėdė kariuomenės pulką į Šančių fortą, apsisatė šarvuotais automobiliais ir pasivertė Smetonai su Voldemaru ultimatumą, kad jiedu atsistatydintų ir sušauktų Seimą. Bet esą Voldemaro buta gudraus. Jis prisidengė neva reikalu sukviesti opozicijos partijų vadus pasitarimui ir tęsė pasikalbėjimą su Petručiu kaip ilgusiajai galėdamas; esą girdė jį ir tuo tarpu davė žinią Plechavičiui. Pastarasis pasiūlykė buri aviacijos karininkų stojo Voldemarui pagalbon. Esą Petraitis su savo kompanija tuomet jau buvo tiek nusigėrę, kad juos suvertė automobilin ir nuvežė kalėjimam.

Sunku tikėti, kad šitokios žinios būtų teisingos. Žmogus, kuris drįsta daryti tokių žygių, kaip reikalauti valdžios atsistatydinimo, bus ant tiek neatsargus ir neatšakomingas, kad pasigers ir pasiduos be sąmonės nuvežti kalėjimam. Matomai skleidami tokias žinias Lietuvos priešai nori pažeminti šią dieną yra labiausiai apatinę šalį.

Klausimas: ar didžiulės valstybės tikrai nori nusiginkluoti? Giliau pažvelgus į šį klausimą prisieina duoti neigiamas atsakymas. Net pats buvęs Anglijos premieras Lloyd George atvirai sako, kad visos kalbos apie nusiginklavimą yra tuščias burbulas iki neparodys nuosirdaus realio žingsnio nusiginklavimui tos valstybės, kurios šiandien yra labiausiai apatinę šalį.

Be to kad buvo kas nors tokio griežto tarpe pulk. Petraitis ir pp. Smetonos su

Voldemaru, tai patvirtina ir pati Elta. Lietuvos Pašautinybės Amerikai nekuriems laikraščiams išsiuntinėtas Eltos pranešimas („Tėvynei“ tas pranešimas kaž kodėl neprišlysta) aiškiai pasako, kad pas Smetoną lankėsi Petručio pasiųstą delegaciją, o vėliau ir jis pats atsilankęs pas p. Smetoną. Matomai tas atsilankymas nebuvo taikaus pobūdžio, nes Elta sako, kad Petraitis del tariamai sunkios padėties krašte buvo labai sujaudintas ir prisėjo prezidentui jis nuraminti. Esą tą pat dieną del susinervavimo Petraitis išvažiavo poilsui į savo ūkį, o jo delegatai pulkininkas Šumskis ir vienas leitenantas nubauti kaip nusižengę bausmei.

Kad ir iš migloto Eltos pranešimo yra aišku, kad Petraitis su savo delegacija statė p. Smetonai ir Voldemarui nemalonių reikalavimų. Juk ne del draugiško pasikalbėjimo pats pulk. Petraitis turėjo apiešti. Kauno karo apygardos viršininko vietą ir išvažiuoti „poilsui“, o jo draugai nubauti kaip drausmei nusižengę. Taipgi šitas Eltos pranešimas paaiškina delko p. Voldemarui prisėjo tartis su opozicijos partijoms delei koalicinės valdžios sudarymo ir kodėl dalis karininkų dar kartą turėjo pareikšti pp. Smetonai ir Voldemarui savo ištikimybę. Matomai p. Voldemaras jaučiasi galutinai apsidirbęs su Petručiu kompanija, jei apie koalicinę valdžią daugiau nenori nei užsiminti.

Vadinasi, Lietuvos karininkų frontas diktatūros palaikymui suiro. Ar ilgai jis išsilaikys iš naujo sulopintas — artima ateitis parodys. Bet blogiausia yra ta aplinkybė, kad šitokie įvykiai Lietuvos kariuomenės viršūnėse demoralizuoja Lietuvos gynimo jėgas. Šito fakto niekas negali užginčyti. Todel Lietuvos diktatūros apaštalai turėtų padaryti tinkamas išvadas ir kuogreičiausiai privalo eiti prie sudarymo krašte teisėtos padėties. Negali būti niekuo pateisinamas jų užsispyrimas kraštą prievartos būdu valdyti, kuomet del to jau ir pačioje kariuomenėje nesutikimas pradeda reikštis.

Ivairios Pastabos

Lapkričio 30 d. ir gruodžio 1 ir 2 dd., Genevoje, Tautų Sąjungai vadovaujant įvyko taip vadinama preliminarė nusiginklavimo konferencija. Šioje konferencijoje apsimainyta nuomonėmis ir visas reikalas paliktas tam tikrai komisijai, kuri vasario mėnesį susirinks nusiginklavimo programą aptarti ir tokią konferenciją vėl sušauks kovos mėnesį.

Klausimas: ar didžiulės valstybės tikrai nori nusiginkluoti? Giliau pažvelgus į šį klausimą prisieina duoti neigiamas atsakymas. Net pats buvęs Anglijos premieras Lloyd George atvirai sako, kad visos kalbos apie nusiginklavimą yra tuščias burbulas iki neparodys nuosirdaus realio žingsnio nusiginklavimui tos valstybės, kurios šiandien yra labiausiai apatinę šalį.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrį veda DR. E. G. KLIMAS, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Visus žiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

LIGOS IS PRIEZASTIES ATŠALUSIŲ KOJŲ.

Rašo Dr. J. Dagilis.

Atšalę kojos yra neretas apsireiškimas ne tik senų žmonių tarpe, bet ir jaunų. Kad seni žmonės šaltomis kojomis skundžiasi lengva suprasti, nes senas žmogus yra jau pats savaime jautresnis ir šalčio nepakenčia. Jauni gi žmonės ypač šiais laikais, kuomet sportu užsiimama, ne vien vasaros metu, bet rudenį, net žiemą, turėtų, regis, su šalčiu apsipratę būti.

Pirmiausia apie atšalusias kojas jaunų tarpe.

Nevisiems žinoma, kad jau iš prigimties galima turėti ypatybę — atšalusias kojas. Tai yra ne be reikšmės žmogaus kūno sveikatai. Nemaža yra ir gydytojų, kurie šią kūno ypatybę permažai įkainuoja. Ligoniai iš prigimimo turi palinkimą greit kojas atšalti jau jaunystėje ramiai sėdint šiltam bute kojas atšala ir sušyla lovoje tik su pagalba šiltos bonkos. Čia jau prasideda atšalusiu kojų nemalonumai: daugelis iš jų negali užmigti, kol jų kojos atšalę. Šių jaunų žmonių kojos sušyla vien tuomet, jei jie smarkiai vaikščioja šaltyje, ar šiaip vaikštineja šiltam ore, arba sėdi šiltai prikurytose butuose.

Prie chroniško kojų atšalimo veda dvi priežastys: viena, tai jautrumas kojų kraujogyslių, kurios jau iš menkos priežasties tuojau susitrenkia. Tokiu būdu mažiau kraujo į kojas įplaukia ir cirkuliacija sumažėja, o sumažėjęs kraujo cirkuliacijai sumažėja ir šiluma tos kūno dalies, šiam atveju kojų. Ši kraujo gyslių ypatybė yra prigimtas dalykas.

Antra priežastis — tai suprakaituotos šlapios ar drėgnos kojines. Kaip žinoma, vieno žmogaus kumas prakaituoja daugiau, kito mažiau, bet kiekvieno šiek tiek prakaituoja. Jeigu prakaitas negali iorą išgaruoti, tai jis užsilaiko žmogaus avalinėje. Per batų odą prakaitas negali išgaruoti, užtat batų vidury visuomet esą drėgnumo. Moterų avalinė jau daugiau atsako higienos reikalavimams, vyrai gi vaikščioja net vasarą dar vis per daug apsitaisę. Daug

skaitliumi prašokančių visų kitų valstybių kariuomenes. Taipgi, anot p. Lloyd George, diktatūros priemonėmis besivaldančios valstybės negali apsieiti be didelių kariuomenių, nes visų diktatūrų išsilaikymas kariuomenės durtuvais palaikomas. Todel ir visos kalbos ir konferencijos apie nusiginklavimą šiandien yra nieko nereikšiančių dalykų.

Minimoj nusiginklavimo konferencijoje geriausiai pasigarsino Rusijos atstovas Litvinovas. Jis pareiškė, kad Rusija stovinti už tokį nusiginklavimą, kad visokios karo priemonės ant žemės ir ant vandens turėtų būti visiškai sunaikintos ir tik tuomet pasaulis bus visiškai nusiginklavęs ir karų pavojus kartą ant visados išnyks. Pasilymas labai gražus ir užtikrinantis taiką pasauliui. Tik visa nelaimė tame, kad niekas netiki Rusijos atstovo šitokio pasiūlymo nuosirdumui. Visi tuojaus klausia: ką pati Rusija darys su savo diktatura, kuomet visokie karo pabūklai bus sunaikinti? Juk Rusijos valdonai krašte valdžios nei nesavojia. O kaip kiekviena, taip ir Rusijos diktatura pasilaiko tik kariuomenės šautuvais ir durtuvais.

Kiekvienam prisieina atsidurti nemalonių padėty, kuomet pasiūlo kitų gydymui tokį vaistą, kokio pats nenaudoja ir nemano naudoti. Mat šioj gadynėj netoli nueisi su pasenu kėžutine taktika: nežiūrėk ką aš darau, tik klausyk ką aš sakau.

Nežiūrint, kad Varšava laktingo balsu čilba apie savo „taikingumą“ linkui Lietuvos, tačiau pasaulis tam netiki ir gana. Anglų politikas Lloyd George kategoriškai pareiškia: „Lenkija visuomet norėjo praryti Lietuvą. Ji jau atkand Vilnių nuo Lietuvos krašto ir dabar ji išalkus laukia progos ir likusę dalį praryti.“

Kad nusūsusi Varšava nori praryti Lietuvą, tai visas pasaulis tą kuogeriausiai žino. Taipgi visi žino, kad kada nors Lenkija mirtinai pasprings sveltėmis žemėmis apsirijus.

Princeton universiteto profesorius Herbert A. Gibbons, be gindamas prezidento Coolidge nusistatymą laikytis nuošaliai Europos politikos, tarpe kito ko pareiškia sekamai:

„Paimkime Lietuvos ir Lenkijos ginčą del Vilniaus. Aš manau, kad by amerikonas ištudijavęs Vilniaus klausimą nutars jį Lietuvos naudai. Juk lenkai išplėšė šį miestą, kurį lietuviai laiko savo sostine. Lenkai kaip vagys nakties metu jį pavogė. Padėkime, kad Jungtinių Valstijų atstovas Tarptautiniam Tribūnole nutartų Vilnių grąžinti Lietuvai. Tuomet kiekvienas Buffalo lenkas balsuotų už demokratų tikėtai.“

Labai gražu, kad žymus diplomatinis žurnalistas ir profesorius Gibbons pripažįsta ir tinkamai įvertina lenkų bandiškų žygius Vilniaus užgroboje mo atžvilgiu. Tačiau netaip jau garbinga pozicija mūsų krašto valdžios, kad ji bijosi tarti teisybės žodį vien delto, kad Buf-

butų jau pašokęta pirmyn, jeigu vyrai pusbačius ir žiema nešiotų, keletą porų batų turėtų ir kasdien kitus batus apsiautų; tokiu būdu batai galėtų išsugaruoti, išdžiūti ir visuomet sausi būti. Jeigu prakaitas šiek tiek iš avalinės ir išgaruoja, tai tik toliai, kol kojos šiltos esą. Bet jeigu kojos iš priežasties išlaukinio šalčio pradeda atšalti, kojų prakaitas iš avalinės jau nebeišgaruoja, renkasi kojine, kondensuojasi ir kojos dar daugiau šala. Avalinė susirinkęs šaltas prakaitas jau savaime erzina kojų kraujo gyslas, kraujo gyslos susitraukia ir kojos dar labiau šala. Tokiu būdu išorinis šaltis, neišgaravęs atšalęs kojų prakaitas avalinėje, kojų kraujo gyslų jautrumas, susitraukiamas, jau iš prigimimo esąs — visa tai kruvoj suėmus yra priežastys choniškai atšalusiu kojų ir jaunųjų tarpe.

Atšalę kojos gali būti ir įgytas dalykas. Priežastimi to gali būti atsiradusi subrendimo metu chloroza, arba kitos pernamos kraujuje, vėlesniam amžy — vidurių organų, moteries lyties organų, puslės cirkuliacijos nenormalumai, arba pernamos kojų odoje. Tie, kurie daug kambarių sėdi, mažai mankština, neretai įgyja atšalusias kojas. Vaikai, kurie per daug tupinėja, permažai basi laksto tyram ore, ar persiltam vandenį maudosi, ar persiltose patalinėse guldomi, gal dar vilnonėmis kojineis apauti, gali su laiku atšalusias kojas išgyti. Didelės svarbos šiame atveju turi ir avalinės forma. Augšta avalinė kliudo kraujo cirkuliacijai kojose. Jeigu gi kuris iš mažens augstus batus nešioja, neuostabu, kad su laiku atšalusias kojas įgyja. Kaip būtų sveika, kad žmonės nors vasarą pusbasiai, jei ne basi bėgioti galėtų. Nors tada kraujo cirkuliacija kojose galėtų atsigausti ir ne vienas žiemai atėjus pusės ligų nustotų. Aš atsimeinu vieną pusiai pamišėlį žydą Mariampolėje, kuris tiek žiemą, tiek vasarą basas, pusnuogis po miestą lankstė. Kad jis neperšaldavo nusidavę delei to, kad kraujo cirkuliacija odoje viso kūno, žinoma ir kojų, labai gera buvo. Taip pat neurastenikai, dideli arbatos ir kavos mėgėjai, hysterikai, seni žmonės, kurių kraujo gyslos jau sukalvėję, ar nuolatai šalty be atitinkamo judėjimo užsilaikę tam tikrų amatų žmonės įgyja atšalusias kojas. Kartą įgijus atšalusias kojas nėra taip lengva normalę kojų sušilimo eigą vėl atgauti. Kas kartą nušalo ausis, ar nosį, tas žino, kad jautrumas prie šalčio palieka ir toliau, nežiūrint visokių gydymo būdų.

(Užbaiga bus)

falo ir kad net visos Amerikos lenkai balsuotų už demokratų partiją. Šituo savo pareiškimu prof. Gibbons pastato musų prezidentą ir visą republikonų partiją labai smulkios politikos vyrais.

Pareikalavus SLA. Pildomajai Tarybai, kad SLA. 194 kuopos narys, p. J. Danta, atšauktų savo šmeižtus, kuriuos paleido per Chicago komunistų organą prieš Pildomąją Tarybą ir kitus 194 kuopos narius, to paties organo reporteriui pasigiria, kad jis pareikalavęs SLA. Sekretoriaus, kad jam nurodytų kuriuos šmeižtus atšaukti. Tame savo pareikalavime SLA. Sekretoriui p. Danta pasisako, kad jis daug kartų rašęs į tą organą ir todėl nežino kurį šmeižtą reikia atšaukti.

Vadinasi, tas žmogus pats prisipažįsta, kad jis į komunistų organus SLA. reikalais daugiau nieko nerašo apart šmeižtų ir todėl SLA. Sekretorius turi specialiai nurodyti kurį šmeižtą jis privalo atšaukti. Matote, kokis „sąžiningas SLA. veikėjas“ šitas žmogutis yra.

RASYTOJAS DOMAS ŠIDLAUSKAS (VISUOMIS) ATSIŠAUKIA.

Naujos tikybos kurėjas ir skelbėjas, neseniai atvykęs iš Lietuvos metams laiko, mus prašo paskelbti, kad jis laukia antrašų iš savo bičiulių, genčių ir pažįstamų. Jo antrašas yra sekamas: Domas Šidlauskas (Visuomis), 10440 — 117th St., Richmond Hill, N. Y.

JAUNIMO KELIAI

**SUSIVIENIJIMO
LIETUVIŲ AMERIKOJE
JAUNUOLIŲ SKYRIUS**

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinui stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant cieko.
KUDIRKA.

Redakcijos Straipsniai

PROGRESUOJAM.

Dar nėra metų laiko kai gimė „Jaunimo Keliai“, dar tik tiek pat laiko kai griežtai iškelta klausimas steigimo lietuvių kalbos mokyklėlių SLA. pastogėje, bet šiandien jau turime pasidžiaugti, kad pusėtinai didoką šuolį esame nužengę pirmyn. Apie metai atgal Susivienijime lietuvių kalbos mokyklėlių buvo vos viena-kita; šiandien šitų kultūros ir lietuviybės įstaigų jau galima prisitaikyti dešimtimis.

Tai ką reiškia akylus kilniam darbu pasišventimas! Visai trumpu laiku atsiekėm tai, apie ką tik kai kas svajojo, kai kas tik manė galimu atsiekti.

Turime pažymėti, kad visur esamos mokyklėlės gyvuoja gerai. Visur mokiniai, Amerikoje gimę-aukę jaunuoliai, lietuvių kalbą mokinasi atsidėjęsiai. Kiekvienam, mat, yra didelio noro savo tėvų gražią ir poetingą kalbą mokėti!

Matome gražią mūsų gana audringo ir ganėtinai apmirusio gyvenimo prašvaistę. Tik dar metelis-kitas ir Susivienijime gyvuos šimtai lietuvių kalbos mokyklėlių ir jaunuolių kuopų. Dar metelis-kitas ir Susivienijime bus buriarai jaunimo, kuris rūpinis lietuvių išeivijos reikalais, kuris veiks tuos darbus, kuriuos mūsų nusėdėjusieji darbuotojai dalin jau nebeįveikia.

Žingsniuojam pirmyn!

Bet bedarant šitą pažangą dar dangelis SLA. kuopų turi atsiminti, kad mes dar nepasiekėme galutinio savo tikslo, nes dar ne visos kuopos turi lietuvių kalbos mokyklėles, ne visose kuopose dar dėta pastangų suorganizuoti jaunuolių kuopą bei skyrių, kad dar dangelis Amerikos lietuvių jaunimo gyvena klaidius laikais, kad jie dar nežino, kur ir ko delei šiame gyvenime klaidžioja...

Todel tos kuopos, kuriose dar nėra lietuvių kalbos mokyklėlės, tos kuopos kur dar nepasistengta suorganizuoti jaunuolių kuopą bei skyrių turi į tai atsižvelgti. Jos, prie pirmos progos, turi šitą mūsų gyvenimo svarbų reikalą iškelti ir jį korektiškiausia gyvenimu įkūnyti.

Tik taip esant mūsų organizacijoje išdėsi nauja eilė darbuotojų. Tik naujiems darbuotojams mūsų gyvenimo eiga vairuojant, šuoliai eisime pirmyn. Tik turint lietuviškos dvasios jaunimą mes kaip lietuvių ilga-ilgai galėsime su šiuo verpetingu gyvenimu grumtis.

Netrukus minėsime „Jaunimo Kelių“ metines sukaktuves. Paminėkime tad jas juo didesniu skaičium lietuvių kalbos mokyklėlių ir jaunuolių kuopų SLA. respublikoje!

Leonas Vitkauskas.

Jaunas Kunas ir Jauna Siela

(Apybraižėlės)

I.

Iš tolimos šalies, iš už vandenyno nuolat šniokščių bangų atėjo jie — išeiviai. Palikę savo gimtas kizesles*) arba jų malonų prisiminimą ten toli, kame dabar tikta saulė kartą į parą tegali atsilankyti, jie su pajėgumo kupinomis krutinėmis pastatė tvirtą koją ant svetimos žemės, ir viltys — skaidrios, aukso gijomis atausios viltys — atsistojo prieš jų akis.

— Bet, — jeigu juos taip lengvai išleidusi jų motina, jų gimtoji žemė, nebuvo jiems maloni, — tuo labiau pasirodė

nemaloni svetima žemė ir svetima padangė...

Didžių selvasų**) gludumose, kame saulės tikta plonyčiai spindulių siuleliai per tropiškų augalų tankmę įeiti tegalėjo, patiko drąsius jaunuolius — išeivius baidė drugio liga, paguldė juos į žalių lapų patalą ant žemės piktoji maliarija***), ir dar baisiau prispaudė prie žemės visų žiauriausia liga, per visus amžius skaudžiausiai kankinusi žmones, — badas... Rodėsi, — jau viskas bus baigta ir, savosios saulės spindulių nebetekę, jauni žmonės bus patikę nuo svetimos saulės spindulių vien tikta mirti.

Bet, praėjo tulas laikas, ir ten kame dar nesenai gulėjo ligų parbloškėti ant žemės žmonės ir žiaurus badas rodė jiems, pasilenkęs, savo gręsinamą kumštį iš syk, atsistojo palapinių eilės, o po to išdygo ir geresni, ir nauji ir tvirti trobėsiai, kuriuose užvirė jaunas ir tikras gyvenimas.

Selvasai buvo nugalėti... Čia nugalėjo jaunas kunas.

II.

Visi galvas kraipė, sužinoję apie tų jaunuolių, čia iš miestų atėjusių, aklipėsišką drąsą: jie panoro išrausti po kalnu urvą, kuriuo būtų galima geležinkrutinis garvežys paleisti su vilkstine didelių vežimų, kupinų įvairiais skubiais reikalais užsiėmusių, galvojančių, laukiančių ir skubančių žmonių.

Tai kas, kad tie jaunuoliai ir buvo gavę miestuose jų vadinamą mokslą, tai kas, kad tie jaunuoliai ir buvo aklipėsiškai drąsus, — bet gi, reikia žinoti, kad jau nuo prabėgusių laikų čia žmonės dešimtis kilometrų lenkia tą kalną pro šalį — tur but, kad kitaip nėra galima padaryti, nes juk netokių jau galvų buta ir tai nieko niekas nepadare...

Bet, tarpe žmonių pajaukos, kreivakaviavimo ir dargi tulo jiems reiškiamo panikinimo bebudami, jauni mokovai, visą ką žinančių mokslu apsišarvavę, stojo prie to — amžiais „nepajudinamo“ kalno — ir tulį laiką ten veikė jų žvėriškos astrolibijos ****), ėjo smarkūs apskaičiavimai, o paskui sujūdėjo į darbą ir tukstančiai pakviestų kastuvų, grąžtų, trauktuvų ir mašinų, ir vėl už tulo laiko jau pergalingai sugaudė kitoje to „nepajudinamo“ kalno pusėje pirmo paleisto riedėti traukinio garvežys.

Dabar šiuo padarytu tuneliu po žeme kasdien prabėga tukstančiai geležinių ratų, skirtomis valandomis, po daug kartų į dieną, pristatydami per kelius akimirkinius ir kitą kalno pusę tukstančius žmonių...

Čia nugalėjo jauna dviasia.

*) Bakužės.

**) Tropiškų miškų.

***) Tai, — tropiškų miškų ligos.

****) Matininkų įrankis.

SLA. JAUNUOLIŲ DARBUOTĖ

NANTICOKE, PA.

Mūsų Jaunuolių Mokykla.

Mūsų mokykla, kuri suorganizuota liepos 17 d., 1927, gerai gyvuoja. Tie, kurie visai nežinojo kaip skaityti ar rašyti, kai pradėjo lankytis mokyklą, dabar jau gerai mokinasi. Mes, jaunuoliai, esame labai dėkingi B. A. Sadauskui, 12 kuopos pirmininkui, kuris labai stengėsi suorganizuoti šitą mokyklą. Taipgi mes esame dėkingi mūsų mokytoju, K. Demikiui, kuris labai stengiasi mus išlavinti mūsų tėvėlių kalbos. Visi jaunuoliai stengiasi ateiti į pamokas, kurios laikoma kas nedėdienio rytą, nuo dešimtos valandos iki dvyliktos.

Nariai SLA. 12 kuopos yra padarę didelį darbą kai jie šią mokyklėlę suorganizavo. Mano supratimu, šitas darbas yra labai-labai geras. Šita mokykla renčia didelį balių, kuris bus sausio 7 d. 1928, vakare, Sakolų Svetainėje. Geras užganėdinimas prižadėtas visiems, kurie

atsilankys. Taip gi mes, jaunuoliai, stengsimės koki sumanymą padaryti dėl naudos knygynėlio, kuriuo būtų visi užganėdinti.

Ona Kvedaravičiūtė.

P. S. Malonėkite šitą mano laišką patalpinti į „Tėvynę“. Šitas laiškas yra mano pirmas laiškas, kurį aš rašau lietuviškai ir aš labai džiaugėaus jei būtų patalpintas į „Tėvynę“. Malonėkite, taip gi, pataisyti mano klaidas, už ką busiu jums širdingai dėkinga.

Su tikra pagarba,

Ona Kvedaravičiūtė.

Nuo Redakcijos. — Onute, jūsų laišką tapliname pasismagėdami. Klaidų darote nedaug. Pataisyti mažai ką radome. Rašinėkite mums dažniau, ypač pagedidaujama žinėlės iš mokyklėlės darbuotės. Gal galite pasakėles ar eilutes rašinėti? Pabandykite. Mes mielai su naudotume.

INKERMAN, PA.

Jaunuolių Mokyklėlė.

Lietuvių kalbos mokyklėlė jaunuoliams, po globa SLA. 79 kp. gyvuoja jau 4 mėnesiai ir vaikučiai ganėtinai pramoko savo tėvų kalbą ir papročius. Dėkų Dienoje — Thanksgiving Day — lapkr. 24 d. buvo surengta vaikų pokilis-party. Dalyvavo visi vaikai, kurie mokinasi ir daug buvo tokių, kurie dar tik pasigėrėjo veikimu tų, kurie jau gerai apsipazinę su savo tėvų papročiais.

Apie antrą valandą po pietų prasidėjo vaikų senai lauktas pokilis-party ir kad tinkamai vaikučius palinksinti, buvo užkviestas jaunuolis Petras Barauskas su armonika pagriežti. Barauskas yra apie 18 m. amžiaus, armoniku griežti mokinosi apie tris metus ir dabar jau groja* labai gražiai. Ačiu jam. Vaikučius jis palinksino šauniai ir nereikala-vo atlyginimo.

Taip gi reikia tarti ačiu p. Lamsargui už suteiktą svetinę veltui ir p. Banieliui, Sandargui ir Kemežiutei už patarnavimą.

Vaikučiams besilinksminant ir baigiant pietus, prasidėjo programos. Programė dalyvavo L. Sandargiutė, F. Benielutė, O. Kemežiutė, K. Bartasiutė, E. Kričiutė, P. Berneskiutė ir P. Laurinaičiūtė. Programas buvo gana įvairūs: dainavo, deklamavo ir šoko. Pagaliaus mokytojas p. Ambrozaitis su visu buriu vaikučių pamarsavo „Aguonėlę“, kas darė gero įspūdžio susirinkusiems.

Taip gi p. Gilvicko sumanymu buvo skirta trys dovanėlės už parašymą pilnai taisykliškai lietuviškų žodžių. Pilnai taisykliškai parašė ir ženklus uždėjo L. Sandargiutė, eilutėmis:

„Lakštingalėli, gražus paukštelis“,

„Ko nečiulbėjai anksti rytelį?“

Antrą dovaną laimėjo K. Bartasiutė; trečią Stasys Saudargas. Šie visi trys jau kiek seniau mokinasi lietuviškos rašybos.

Baigianties pokiliui, Jonas Žukauskas, senukas apie 70 m., labai susijudino vaikučių žaidimu ir paaukavo \$5.00 šal-takošei, kas ant vietos ir išpildyta.

Mokyklėlės pamokos įvyksta subotomis po pietų. Tik nežinome ką reiks daryti užėjus šalčiams; gal prisieis pertraukti pamokas. Vienok pavasarį butinai bus atnaujinta, ypač vakacijų laikui, kur galima nors tris lekcijas vykinti. Ir jei tėvai pilnai tam atjau, tai vaikučius bus labai lengva pripratinti prie lietuviškos rašybos.

Zmogelis.

PITTSBURGH, PA.

Lietuvių kalbos mokyklėlė, kurią įkūrė Jaunimo Meno Dr-jėlės ir SLA. apskritys, gyvuoja gerai; vaikų lankančių mokyklėlę yra apie 40, kurie noriai mokinasi gimtosios kalbos. Mokytoju yra nesenai iš Lietuvos atvažiavęs, dabar studijuojas teisiu mokslą Duquesne University stud. Paul Dargis.

Tikimasi, kad laikui bėgant mokinių pasidaugins ir tuomet mes pittsburgiečiai susilauksime daug jaunuolių mokančių savo gimtąją kalbą.

Dzukas.

Auksas juos dūgne. Nepersena!

narai Judosios juos dūgne surado prieš 59 metus nuskenusį laivą, kuriame esančios nuskenusios drauge ir 4 dėžės aukso su 8,000,000 dolerių.

Kaip Buvo Lenkinamas Vilniaus Kraštas

I.

Baigiamė jau dešimtus savo nepriklausomybės metus ir gal ne vienam šiandien kyla klausimas: kodel Vilnijos kraštas, kuriame pulsuoja Lietuvių Tautos širdis — Vilnius, yra lenkų nagoose? Kodel tas senas Lietuvos kampelis tapęs sulenkintu? Kad į tai atsakius, tektų plačiau pagvildinti Vilnijos krašto praeitį ir jo gyvenimą. Bet tai gana platus klausimas. Todel šį kartą apsisostime vien prie to, kaip buvo lenkinami Vilniaus krašto lietuviai su bažnyčios pagalba? Manau jau vien ir iš to bus galima suprasti, kaip biauuriams savo šovinistiniams tikslams lenkai naudojo net kilnią krikščionybės idėją.

II.

Senovės lietuviai buvo stabmeldžiai — garbino gamtos reiškinius, turėjo daug dievų. Krikščionimis lietuviai tapo jau gana vėlai, vėliau nė dauguma Europos tautų. Pirmieji krikščionybės pradai Lietuvoje pasireiškė XIII amž., Mindaugo laikais. Bet tuo laiku krikščionybė neišsišaknėjo stabmeldiškoje lietuvių tautos dirvoje, ir Mindaugui mirus, ji vėl užgeso. Tik XIV amž., Lietuvai pražydus pilnumoje, lenkai pradėjo ieškoti kelių, kad per Lietuvos galybę pakėlus savo vardą pasaulio akyse. Tas jiems pavyko padaryti, nes prie susitarinimo buvo einama vardan krikščionybės.

Tuo laiku lenkai išleidžia savo karalaitę Jadvygą už D. L. K. Jogailos. Jogaila 1386 m., vasario mėn. 20 d., priima krikštą, o 1387 m. sausio mėn., drauge su Jadvyga ir daugeliu lenkų kunigų, visai nemokančių lietuvių kalbos, grįžta Lietuvon savo kraštą krikščinti. Kadangi lenkų kunigai nemokėjo lietuvių kalbos, tai liaudį mokinti Kristaus mokslo ėmėsi pats Jogaila su Vytautu. Bet liaudis, lyg ir jausdama lenkų klastingumą, nuo viso to traukėsi ir naują idėją sutiko šaltai. Todel Vytautas su Jogaila traukė žmones prie krikšto davanomis ir pažadais.

Lietuvą apkrikštijus, lenkai paskyrė jai iš savo tarpo vyskupą Andrių Vosilių (1388—1398 met.). Bet ir tas nieko nepadėjo sunkiam krikščionybės prigijimui, nes lenkų misionieriai visai nesimokė lietuvių kalbos, o Kristaus mokslą skelbė savąja, liaudžiai nesuprantama lenkų kalba. Tat aišku, kodel taip ilgai buvo galima užtikti slaptai garbinant stabus.

Antrasis Vilniaus vyskupas Jokubas Plichta (1398—1407 m.) nors buvo lietuvių kilmės, bet antri du jo įpėdiniai — vyskupas Mykolas Barkovskis (1408—1414 m.) ir vyskup. Petras Kystinas (1414 m.) buvo lenkai. Tokiu budu matome, kad Lietuvos bažnyčia Vilnijoje dar jaunutė budama įgijo grynai lenkiškų žymių, nes jos kunigai lenkai dirbo daugiau politikos, negu bažnyčios naudai. Tokių lenkų kunigų žmonės neapkentė, neklusė. Tada vyskupas lenkas Albertas Tabor'as (1492—1507 m.) praešė šv. Tėvą, kad leistų jo vyskupijos kunigams ginkluotiems lankyti Vilnijos krašto gyventojus ir su ginklu leistų „ganyti aviles“.

Kiti lenkų kilmės vyskupai žengė dar toliau. Taip vyskupas Jonas (1519—1536 m.) 1526 m. nusprendė, kad parapijų mokyklose, nors ir grynai lietuviškose, evangelija ir šv. Povilo raštai būtų aiškinami lenkiškai ir lietuviškai. Taip pradėjo spausintis lenkų kalba ir į lietuvių mokyklas. Vyskupas lenkas Ignas Jokubas (kunigaikštis Masalskis) 1787 m. liepos mėn. 16 d., seimo metu, įsakė visose bažnyčiose melstis lenkiškai. Vyskupas lenkas Jonas Nepomukas (Korvin-Kosakovskis 1796—1808) įsteigė Vilniuje lenkišką vyskupijos spaustuve. Ten buvo spausdinama daug lenkiškų knygų, kurios jo įsakymu, turėjo būti įvestos parapijų mokyklose. Taip pat jis įsakė, kad parapijų mokyklose, mokinant katekizmo, skaityti, rašyti, aritmetikos, doros ir tt., pamatu turi būti lenkų kalba. Be to dar leido jis dvarininkams

patiems parsigabenti į savo parapijas lenkus kunigus, kuriems rūpėjo ne Kristaus mokslas, bet daug daugiau panpolizmas.

Daug prisidėjo prie lenkinimo ir Vilniaus universitetas. Vienas jo rektorius lenkas Strzemies — Stroikovskis įlipo Vilniaus vyskupo sostan (1808—1815 m.) ir pradėjo visu mastu varyti lenkinimo politiką. Iki 1812 m. universitete lekeijos buvo skaitomos lotynų kalba, bet vėliau pradėjo įsigalėti lenkų kalba, o prieš universitetą uždarant, visi jo profesoriai buvo lenkai. Taip kad galop Vilniaus universitetas tapo lenkų nacionalizmo šviesos židiniu.

III.

XIX šimtmeč. pirmoje pusėje lenkinimas ėjo dar smarkiau. Ir juo tolyn, tuo platesniu mastu tas darbas buvo varomas. Tačiau dar ir po tokio ilgo laikotarpio ištautinamojo darbo lietuvių Vilnijos krašte liko augščiausias nuosimtis, tai rodo ir čia žemiau dedamoji lentelė:

1860 m. Vilniaus gub. buvo viso 847,095 gyvent., kurie skirstėsi tautomis pagal nuosimčius taip:

Lietuvių 46 nuoš., baltgudžių 29.4 nuoš., lenkų 12.3 nuoš., žydų 8 nuoš., rusų 2.3 nuoš., totorių 0.2 nuoš., kraiimų 0.06 nuoš., kitų tautų 1.74 nuoš.

Nelaimei 1864 m. Vilniaus gubernatoriaus Muravjovas atėmė lietuviams teisę, spausdinti knygas lotyniškais raidėmis, tai išėjo vien lenkų naudai. Tuomet Vilnijos kunigai drąsiai piršo lenkiškas maldaknyges, mokino lenkiškų poterių, nors žmonės tokių maldų prasmės visai nesuprato. Todel nestebėtina, kad dar ir šiandien, kaip kuriose Seimų apskr. ir kitose vietose žmonės kalba lietuviškai, lenkų kalbos visiškai nesuprantą, tačiau poterių kalba lenkiškai. Tai vis žymės tuo laiku varytos per bažnyčią lenkų politikos. Kad pateisimus savo juodus darbus, vyskupas Hryneveckis (1883—1890 m.) pradėjo įrodinėti, kad visi Vilnijos krašto gyventojai kalba lenkiškai, ir todel pridėtinės pamaldos visose parapijų bažnyčiose privalo būti atliekamos lenkų kalba.

(Užbaiga bus)

Vanagaitis Apie Vilnių

Art. A. Vanagaitis surengtose prakalbėse apie Lietuvą 2 gruodžio, Klaščiaus svetainėje, Maspeth, pasakė gražias eiles — deklamaciją apie lietuvių nusistatymą dėl Vilniaus. Papasakojęs ištrauką iš „Vanago Plunksnų“ eilių, jis išsireiškė taip:

Ir štai vėliai „brolužėliai“ — „Polcko“ aro kareivėliai, Lietuvą užpult ketina, Bet lietuvis — laisvę gina! Nors savytarpų peštynės, Ištrėnimai ir žudynės, Bet už laisvę — visi stosim Ir kaip vienas mes kovosim!.

Lietuvoj tur alsuot laisvę, Nes jos žemę krauju laistė Mūsų lietuvis nuo senovės Su „maskoliais“, prusais kovėsi. Žalgiryje su skryžiolais, Su totoriais, su paliokais, Vis už nepriklausomybę, Vis už laisvę — už liuosybę!

Nebetekus Vilniaus sosto — Kalno, Pilies Gedimino, Nors francuzai, anglai glosto, Bet lietuvis gerai žino Kaip jis nuskriaustas šiandieną! Jūs nerasete nei vieno, Kur's lenkams Vilnių paliktų! Gal koks išgama sutiktų, Ir už pinigą parduotų, Bet lietuvis — ne'fiduoty Mūsų Vilniaus, kurio prašo, Nei už garbę, nei už turtą, Tik už savo kraujo lašą.

S. L. A. REIKALAI

S. L. A. REIKALU NUOTRUPOS

Rašo Pr. Bajoras.

SLA. Trečias Apskritys minėjo du svarbiu Amerikos lietuvių gyvenime nuotikiu: 25 metines sukaktuves pažangiųjų SLA. narių atsisakymo nuo kunigų ir taip gi 25 metines Mačio-Kėkšto mirties sukaktuves.

Šie abu nuotikiai Amerikos lietuvių gyvenime labai reikšmingi. Dvidešimts šeši metai atgal Susivienijimas buvo vienintelė Amerikos lietuvių nacionalė organizacija, kur tuokėsi tų laikų mūsų išeivijos, taip sakant, grietinė. Bet ta organizacija buvo norėta kuniagai užvaldyti. Ten jau buvo pradėta persekioti žmonių dvasiniai įsitikinimai. Diktuojama buvo „dukaunų asabų“. Vienok šitos diktatūros laisvesnieji nariai negalėjo pakęsti. Nepakentė dar ir delto, kad tokiai eiga esant organizacija neturėjo pamato būti visų Amerikos lietuvių organizacija, kur čia but galėję prisiglausti ir laisvai mananti žmonės. Todel buvo pribrendęs laikas šitai diktaturai padaryti galą.

Reikėjo skirties.

Atsisakymas nutiko dvidešimts šeši metai atgal, Wilkes-Barrių seime. Skilime laimėtojas buvo kunigai. Jie nusinėję visą organizacijos kapitalą ir su jais nuėjo didžiama narių. Taip vadinami „laisvamaniai“ išėjo grynais. Ir, kaip kam, rodėsi, kad laisvai gyventi norintiems nariams jau nebus pamato gyvuoti. Daliai, mat, tais laikais Amerikos gyvenimą vairavo Romos bažnyčia ir „bedievams“ gana sunkokai prisieidavo kuomet bažnyčios apaštalai-kunigai juos užsiundydavo tikinčiais žmonėmis.

Bet gyvenimas parodė ką kitą. Musų Susivienijimas ne tik ne neturėjo pamato gyvuoti, bet rado pritarimo miniose. Ir šiandien mes jau stovime viršūnėse visų lietuvių organizacijų. Šiandien musų organizacija kur kas pralenkė ir savo atskalą SLRKA. Šiandien mes skaitomės milijonine organizacija. Šiandien mes turime jau 20,000 narių. Šiandien prie mūsų rašosi jaunimas. Šiandien mes dirbame kultūrinius ir lietuvių darbų be „dukaunos asabos“ vetavimo. Mes žingsniuojame pirmyn. Musų ateitis plati. Nes pas mus yra tinkama pastogė ir tiems lietuviams, kurie neatlieka velykinių pareigų ir tiems žmonėms, kurie galvoja kaip jiems patinka.

Trečio Apskričio suruotos minėtuves buvo labai reikšmingos. Tikiu, jėse amė dalyvumą kalbėtojai tin kamai ir gyvai tų dienų Amerikos lietuvių gyvenimo periodą nušvietė.

Minėti poeto Mačio-Kėkšto 25 metų su mumis persikyrimo sukaktuves ir gi buvo reikšminga. Velionis Mačys-Kėkštas buvo vienas pirmųjų Amerikos lietuvių kultūrinio redaguodamas

tais laikais įtekingą laikraštį „Vienybė Lietuvninkų“. Jis savo atliko ir gerokai pastumdėjo Amerikos lietuvių laisvai manančių žmonių pirmynėigą.

Trečiam Apskričiui už rengimą minimų minėtuvių priklauso didelė garbė.

Westville, Ill., SLA. 29 k.p. aukavo 10 dol. velionio Basanavičiaus paminklui. Indiana Harbor, Ind., 343 k.p. aukavo 5 dol. vel. Šerno paminklui. Tokia pat auką prisidėjo ir Chicagos 260 kuopa, o šios kuopos nariai dar sumetė 8 dol.

Reiškia, vis dirbame svarbius darbus, vis randame reikalo pagerbti tuos mūsų kultūrinio gyvenimo pirmtakumus, kurie savu laiku dėjo pastangas lietuvių su-kultūrinti ir sukelti juose lietuvių dvasią, padaryti juos tinkamais tautinio gyvenimo žmonėmis.

Gerą darbą aukavusios kuopos atliko. Reiktų jas pasekti.

La Porte, Ind., nedidukė SLA. 329 kuopa vienu ypu prirašė net 11 jaunuolių. Tai nuopelnas mūsų darbštaus veikėjo, kuopos pirm. Čepello.

Tikiu, kad netrukus šiame mažame miestely gyvuos jaunuolių kuopa ir lietuvių kalbos mokyklėlė.

Nekitaip ir reikia! Be jaunimo ir savo tėvų kalbos netoli nueisime. Reikia kodaugiausia jaunimo ir Susivienijimą traukti, reikia jį lietuvininti. Tik taip esant seksis lietuviams ir lietuvių organizacijoms gyventi.

Worcester, Mass., 318 kuopa įsteigė jaunuoliams lietuvių kalbos mokyklėlę ir imasi jaunuolius dainavimo mokinti.

Linkėtina gerų pasekmių! Worcesterį daug ir sveiko yra liet. elemento, ypač jaunimo. Jį reiktų pritraukti į šimtiniui prie Susivienijimo. Susivienijime musų jaunimo ateitis, jaunime gi — Susivienijimo ateitis.

Prie SLA. 318 k.p. jau gyvuoja ir jaunuolių skyrius. Reiktų jį umu laiku padvigubinti. Tai padaryti galima. Ir turint tokių gabų ir darbštų organizatorių kai J. Mozuraitis, nėra abejonės žodis stosis kunu — Worcesterį gyvuos didžiausia SLA. jaunuolių kuopa!

Westville, Ill., SLA. 29 k.p. steigia jaunuoliams lietuvių kalbos mokyklėlę. Ši gerą darbą kuopa rado reikalingu delto, kad vietos jaunimas išmokyti lietuvių kalbos ir ateity butų geras lietuvis.

Trokštame, kad kaip jaunuoliai taip ir kuopa šita lietuvių ir kultūros darbą palaikytų tinkamoje augštumoje ir kad netrukus Westvillės lietuvių gyvenime bus jaunų, energingų darbuotojų.

Mūsų korespondentas praneša, kad Lawrence'o lietuvių jau „susiprato ir pripa-

žįsta, kad Susivienijimas yra lietuvių galybė.”

Taip. Susivienijimas yra Amerikos lietuvių galybė. Kur gyvuoja SLA. kuopa, ten gyvuoja lietuvių kalba, lietuvių ir savitarp lietuvių pagalba. Ar reikia dar didesnės galybės?!

Prie to sako, kad vietinė SLA. kuopa rengia vakariene. Gerai ir vakariene. Be abejo, šitan pokilim bus sukvietas didelis vietinių lietuvių būrelis ir bus plačiai apie Susivienijimą pasikalbėta. Bet, mano nuomone, prakalbos ir gi butų gera su rengti. Surengus skaitlinę geras prakalbas ir užkviatus gerus kalbėtojus vietos lietuviams butų juoplačiausiai išaiktinta Susivienijimo svarba ir kuopa keleropai nariais padidėtų.

Šitai gal bus numatyta sekančiame kuopos susirinkime.

„Vilnius“ Valonis, kuris anais metais (žinoma, kitu vardu) užsiiminėjo literatūroje vagyste, SLA. Pildomąją Tarybą jau drįsta vadinti „deržimorda“ valdonais.

Iš kur šitam plagijatui ir literatūriniam vagiui toks „augštas įkvėpimas“ atėjo, nesunku daryti išvada: žmonės, kurie yra vienu ar kitu budu nusikaltę ir kituose žmonėse niekad gero nemato. Pildomąją Tarybą minimas žmogelis piktinasi tik todėl, kad jai pavyko Susivienijime dalinai trukmą darius suvaldyti.

Žinoma, jei Pildomąją Tarybą Susivienijimą vestų į Maskvą ir persekiotų SLA. tikrus piliečius, tai ir tas pats Valonis ją garbintų. Dabar gi, kit ko iš besąžinio žmogaus ir tikėtis negalima: jam visi, kurie ne komunistiškai protauja, yra „deržimordos.”

Komunistai vis dar tebešaukia, kad musų Pildomąją Tarybą davusi „Vienybė“, 25,000 dol.

Skolinti ir duoti yra du skirtingi dalykai. Skolą reikia atiduoti, o dovanos nėra reikalo grąžinti. Kad SLA. Pildomąji Taryba „Vienybė“ paskolino 25,000 dol. — žino visi SLA. nariai. Bet kad butų dovanojusi — man dar neteko girdėti. Šitai prasimanė tik komunistinė spauda, kad turėjus progos juodaugiau Pildomąją Tarybą niekinti.

Skolinti Pildomąją Tarybą turi pilną galią ir skolina tiems, kas tokios paskolos iš Susivienijimo prašo ir kas už duodamą paskolą savo nuosavybe atsako.

Prie to, Susivienijimas no riai skolina savo nariams. „Vienybė“ visas štabas yra Susivienijimo geri nariai.

Kodel tad komunistai turėtų pavydėti, kad musų organizacija praktikuoja fraterizmo idėją remdama savo narius jei ne kuok kitu, tai nors paskola? Kodel, pagaliau, komunistai negalėtų surimėti, tapti SLA. nariais ir, reikalui esant, tokie nariai privalo but konstitucija nusakytais dėsiais baudžiami. Antraip, organizacijai negalėtų but palaikoma tvarka ir reikalingas narių sugyvenimas, be ko bile organizacijos likimas apgailestinas.

Didesnio aklumo nereikia!

MANO PASTABA.

Atydziai ir pakartotinai perskaitęs „Tėvynės“ numeriuose tilpusį SLA. Pildomosios Tarybos perei to suvažiavimo protokolą, pastebėjau daug idomybių iš P. T. tarimų SLA. nekuriuose kuopose sukeltų betvarkių delei.

Man priklausančios prie SLA. per 18 m. (su maža pertrauka), aš niekuomet nesitikėjau, kad Susivienijimo bent vienoje ar kitoje kuopoje toki „prajovai“ galėtų pasireikšti ir abelnai Susivienijimo vardas bei jo augštie siekiai taip galėtų buti po kojomis trempiami per tos pačios organizacijos narius, del kurių Susivienijimas taip lygiai yra geras ir naudingas, kaip kad ir del kiekvieno nario.

Viešpataujant tokiais betvarkiais kai kuriose kuopose, kiek tai narių turi nukentėti ir visai bereikalingai. Kiek visko prisiklausyti reikia neturintiems nieko bendro su ta vyraujančia politika! O jau įkaltinimai ir persekiojimai niekuo nekaltų narių, tai momentaliai apsiereikšimas ir del tų tiktai nepakenčiamų sąlygų, gal ne vienas tenka ir apeikti organizacija, nepaisant, kaip jis ilgai butų priklausęs ir kiek ten įmokėjęs. Na, ir kas sugrąžins jam tą skriaudą? Kas sugrąžins Susivienijimui jo gerą vardą?

Keistai ir labai keistai išsižiuri, kad SLA. taip naudingoj darbo žmonių klesai ir tokioj didelėj organizacijoj neįgalima ramiai ir draugiškai sugyventi, kuomet paprastose lietuviškose draugystėse broliškiau susigyvenama!

Geras sugyvenimas, tai organizacijos pamatas. Organizacija didelė ar maža, bet jeigu joje nėra atatinamo sugyvenimo, tai ji visados yra svyruojanti ir bile laike gali griuti. Konstitucija-įstatymai tvarkanti kiekvieną narį privalo buti paremta bausmėmis už kiekvieną jų padarytą tyčiomis prasižengimą. Ganėtina užtenka to, kas mes galime padaryti per klaidą, nes ir visas svietas be klaidų neapsieina. Klaidos mus mokiina ir ką mes išmokstame, tai per klaidas. Bet jau tokios pakartotinos klaidos, kaip kad nežinojimas įstatymų, nuo prasižengimų nepaliuosuoja ir kas pakartotinai įstatymus perženigia, turi but baudžiamas.

SLA. įstatymai ir abelnas tvarkymasis privalo buti žinomi kiekvienam musų organizacijos nariui. Kiekvienas pirm įstojimo į SLA. privalo žinoti Susivienijimo siekius. Gi po įstojimo ir galutinio priėmimo, narys padeda savo parašą, t. y. ženkla sutarties tarpe savo narystės ir Susivienijimo. Tokis narys, esantis gerame stovy, visuomet turi teisę pateikti įnešimus Susivienijimo labui per tą kuopą, kurioje jis priklauso. Nuo kuopų išrinkti įgalotiniai, t. y. atstovai į SLA. Seimą ir ta augščiausia įstaiga užtvirtina SLA. referendumu išrinktą valdybą, t. y. Pildomąją Tarybą. Seimas pateikia jai pridaboti konstituciją ir kitas pareigas eiti ir Pildomąją Tarybą yra ta įstaiga, per kurią tvarkomi visi SLA. reikalai.

Todel Pildomąji Taryba yra autorizuotas organizacijos organas, kurio patvarkymų privalo klausyti kiekvienas narys. Prisižengia esant, nariai prasižengia prieš organizacijos įstatymus ir tokie nariai privalo but konstitucija nusakytais dėsiais baudžiami. Antraip, organizacijai negalėtų but palaikoma tvarka ir reikalingas narių sugyvenimas, be ko bile organizacijos likimas apgailestinas.

Klastaitis.

IŠ S. L. A. KUOPU DARBUOTĖS

WORCESTER, MASS.

„Blinda — Svieto Lygintojas“ Scenoje.

Lapkričio 24 ir 26 diena, 1927 m., 8 valandą vakare, Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott gatvės, buvo perstatytas scenoje per SLA. 57 kuopą, Žemaičių razbaininkas — Tadas Blinda — Svieto Lygintojas, 4 veiksmų ir vieno paveiklo drama, parašyta žemkalmio. Vakara atidarė kuopos pirmninkas — Staliulis. Siuflerium buvo Šupėnas.

Lošime dalyvavo iš moterų 5 ypatos; svarbesnėse rolėse buvo: Diržienė, Vaivodienė ir Zakariūtė, kurios savo roles mokėjo ir puikiai vaidino; Zakariūtė kaip Blindos meilužė, truputį atrodė per menka ir negana garšiai kalbėjo, lošė meilišką rolę, bet ir meilungumo pas ją truputį stokavo. Kitos dvi — V. Paltanavičaitė ir Kieilienė turėjo menkesnes roles; pirmutinė — savo figūroje ir kalba, buvo tinkama jos rolėj, bet del sceniškų nudavimų jai truputį truko dramos. Gi pastaroji — Kieilienė dvarininkės rolę vaidino kaip tikra aristokratė.

Iš vyrų šiame veikalė dalyvavo 19 ypatų; svarbesnes roles turėjo: Šaloviejus — Blinda, Tumosa — Titnaginskis, Maižius — Čigonas, Bacevičius — Šunadvokatis, Karazija — Žydas; jie visi lošė pažymėtinai puikiai. Maižius, tai jau buvo tas tikras Čigonas — „krindžala makara“, kuris, jei prieš kunigą butų parodęs šiek-tiek man dagumo laike Blindos sutuoktūvių, tai butų buvęs užpatentuos tas toje rolėje. Tumosa Titnaginskio rolėj pasirodė esąs tuo pačiu „panie togo“, kaip tik tos luomos bajorų. Šalaviejus kaip Blindos rolėje buvo tinkamas ir jei nebūtų galėjasis savo bizuno bajorų kailį išlygti, tai tikrai jie jo ilgai nebūtų pamiršę.

Menkesnėse rolėse dalyvavo: Urmonas, Petkunas, F. Skliutas, Rukšnaitis, Mieliauskutis, J. Paltanavičaitė, J. Skliutas, Žemaiškis ir Lozaravičius. Visi buvo tinkami savo rolėse ir lošė vidutiniškai gerai. Bukšnaitis kunigo rolėje pasižymėjo kai po tipiškas kunigiškų pareigų žinovas. J. Skliutas studento rolėje buvo tinkamu su aiškia kalba vaikas, tiktai su arogantiškomis tosto pareigomis nesuapžinęs, ir vietoj, kad rimtai mintį pareikšt, jis ją atliko garsintojo pobūdžiu. Žemaiškis dvarininko rolėje buvo tipiškas ponas, tiktai truputį stokavo aiškesnio ir garsesnio tono jo kalboj.

Blindos razbaininkų šalką sudarė: Kukauskas, Bakšys, Tumonis, Alekna, Vaiteliukas ir Simutis, kurie sudainavo Blindos dainą: „Mes razbaininkėliai!“, daina meliodingą, išėjo vidutiniškai.

Per abu vakarus dalyvavau kai po 57 kuopos korespondentas, kad aiškiau padavus spaudai Blindos perstatymo įspūdžius. Vienok turiu pažymėti, kad ši mano recenzija panaudota daugiau iš antro vakaro Blindos perstatymo, nes pirmą vakarą veikalas buvo sulostas kur kas sipniau.

Dabar kaslink paties veikalo Blindos. Blindos veikalui turinys pagamintas iš paskutinių baudžiaivos laikų žmonių padavimų — legendų, ir kaip matyt, jo autorius žemkalmis, savo įžan giamoje kalboje yra apsiginklavęs kritiškai. Vienok man rodo, kad liko spraga perlidimui su savo kritiška nuomone.

Veikalas Blinda su šių dienų scenos veikalais nepalyginamas — skurdingas, ir tuo nedaras įspūdžio į publika. Pačiame tekste Blindos šukavimai kaip „pelėdą, var-nas“ (žiūrėk 36 ir 39 pusl.) neturi senso. Arba kad ir Blindos prisiklūpimai savo se-

ry prie „Dervynų Pušies“ jam sėdint ant kelmo (žiūrėk 39 pusl.), neturi sceniško skonio.

Abelnai žiurint į šį veikalą ir jo pavadinimą kaip „Svieto Lygintojas“, toli gražu nuo to, nes lygybės jame nesimato. Blinda ir jo sebrai nėra niekas kitas, kaip tik govėda arba razbaininkų šalka, o kaip toki, jie produktyviu darbu neužsiima ir naudojasi svetimu darbo veisiu, pavartojant jėgą jo pasisavinimui. Bet gi autorius tą govėdą bando surevoliucionizuoti ir dar gi suidealizuoti kaip pavyzdį siekimui progreso ir laisvės.

Štai Blindos sebras — Čigonas ir bandos vadas parduoda arklį su karbunkulo nuėstu liežuviu kaip pirmos rusies žirgą. Gi užbaigoje knygutės, kuomet Blinda mirdamas paveda savo vadovybę tam pačiam sukčiui — Čigonui, kuris ją priėmė, ir kai po ideališkas laisvės kovotojas, ie užbaigos veikalo perstatymo, sušunka: „...išsisklaide po visą Lietuvą, kelsime ją iš miego, skelsime žmonių pajėgas ir laisvės žodį!”

Kritiškai žiurint į tokį to Blindos veikalo turinį, apverčia jį augstyn kojomis arba padaro iš keturių veiksmų dramos vienaveiksmę komediją.

Abelnai imant, veikalas Blinda kaip iš finasiško taip ir iš dailės atžvilgio, pavyko, nes per du vakarus atsilankė ant jo perstatymo tarpe šešių-septynių šimtų žmonių. Tiktai apgailestina vienas dalykas, t. y. kad ši met kuopa nedarė pastangų rinkimui skelbimų del programos, kas taipgi butų nemažai prisidėjęs prie padidinimo kuopos izdo.

Baigdamas rašyt savo recenziją iš veikalo Blindos, varde SLA. 57 kuopos tariau širdingai ačiū visiems artistams — mėgėtojams, režisieriui A. Maižiui už jį scenišką pasidarbavimą organizacijos labui ir publikai, už jos taip skaitlingą atsilankymą.

G. A. Kyba, SLA. 57 Kp. Koresp.

WILKES BARRE, PA.

Jaunuolių Mokyklės Reikalai.

Jaunuolių mokiniame lietuvių kalbos mūsų miestas yra atsilikęs nuo visų kitų miestų, nes daug mažesnių miestelių kur ir lietuvių yra labai nedaug, kaip tai: Nanticoke, Pa., kur jau senai gyvuoja jaunuolių mokykla ir gerai pasilaiko, nes jaunuoliai net 20 metų sulaukę, o eina ir noriai mokina savo tėvų kalbos. Randasi jaunuolių mokyklėlė Pittstone ir Inkerman. Tik pačiame didžiausiame šios apylinkės mieste, Wilkes Barre, nėra mokinama lietuvių kalbos.

Eidamas mokytojus pareigas Nanticoke, Pa. ir važinėdamas iš Wilkes Barre, Pa. kas sekma dienis į miestą Nanticoke, negalėjau iškėsti nepakalbinęs ir Wilkes Barre veikėjus mokyklės reikalų. Suradau tokių, kurie pritarė ir ima iniciatyvą tame darbe ir vargais negalais tas darbas gal bus įknytas, nes to butinai reikia. Tačiau reikia nusistebėti tuo, kad jau randasi žmonių, kurie šiam darbui mėgina kenkti. Ir reikia pastebėti, kad tai žmonės užimę atsakomingas vietas draugijose. Aš turiu pareikšti, kad tokie žmonės neverti gero lietuvių vardo, nė doro žmogaus pasivedimo. Jie sako buk lietuviškai nevalia mokyti. „Iš kur tą sužinojote?“ paklausiau. „Tai čia man sakė“, buvo atsakymas. Na ir bandyk ką paagituoti prie prakilnaus darbo!

Tai kokių paukštelių esama! Bet užsiminus geros valios tėvams noringai apsiima ne tik ką knygas nupirkti, bet prisideda dar ir prie kitų lėšų padengimo. Tiktai kad butų kam pasidarbuoti tame reikale, o netrukus turėtume gana skaitlingą jaunuolių mokyklėlę, kas vėliau išeitų mums naudingai, nes

visi tie jaunuoliai pastotų SLA. nariais ir gerais lietuviais. Tai tiek šiuo laiku.

K. Demikis.

CHICAGO, ILL.

Šis-Tas iš Jaunuolių Darbuotės.

Kuomet prisieina kas nors rašyti iš Chicagos padangės, tai pirmiausiai reikia pasvarstyti, kas butų įdomiausia. Well, jeigu nori rašyti apie vaidus ir ginčus, tai reikia imti medžiagą iš sautsidės, o jeigu nori rašyti apie harmoningą veikimą, tai noroms-nenoroms reikia į nortsidę kreiptis. Dalykas labai paprastas. Nėra reikalo suprasti, kad visas sautsidėj netvarkoje; visai ne. Bet visiems yra žinoma, kad sautsidė kol kas neįstengia taip harmoningai veikti, kaip kad nortsidė. Taip gi reikia nepamiršti, kad nortsidė yra tik maža dalis lietuvių apgyventa palyginant sautsidei.

Lapkričio 26, šeštadienio vakare, SLA. 226 k.p., Wicker Park svetainėje surengė balių su programu. Programą išpildė jaunuolių kuopa (226-tos k.p. skyrius), žinomas kaip „Bijunėlis“. Programas buvo gana įdomus. Pradedant programą, p. Semaška pasakė trumpą prakalbą, ragindamas visus prisirašyti prie SLA. organizacijos ir nurodydamas, kad musų organizacija jau pasiekė tokių laipsnių, kad ne vien lietuvių organizacija pasauly negali jai pasilygti. Toliau jis pakvietė p. Čerienę, kad ji vestų muzikalį programą.

Ant scenos pasirodė pusėtinai būrelis mažų mergaičių ir berniukų. Iškart visi manė, kad čia tai jau bus „kačių muzika“, bet, ant laimės, mes apsirinkome! Viršminėti jaunuoliai ir jaunuolės parodė savo gabumą, dainuodami liaudies dainėles. Ištikrųjų, niekas netikėjo, kad ponei Čerieniui pavyks taip išlavinti tuos jaunuolius ir jaunuoles! Todel nebelleika nieko daugiau, kaip tik atiduoti kreditą ponei Čerieniui už jos gabumą.

Taipgi bus ne pro šalį priminti, kad pas mus nortsidėje randasi bursy mergaičių, kurios groja smuiku ir pianu. Viršminėtame programme panelė Semaškiutė grojo piano solo ir panelė Čepukiutė smuiko solo, žinoma, kaip nortsidės gabi smuikininkė. Man rodos, kad tėvai kurie buvo šiame vakarėly, ypatinai tie, kurių dukters arba sunų dalyvavo programme, jautėsi gana gerai. Garbė tiems tėvams, kurie auklėja savo vaikus netik del to, kad gimė ir turi augti, bet sykiu lavina taip, kad ir patys tėvai ir visuomenė gali pasigėrėti.

Dabar aš manau, kad bus ne pro šalį priminti apie jaunuolių lietuvių kalbos mokyklą. Nortsidėje mat yra tokių žmonių, kurie jeigu ką gero gali padaryti del visuomenės, tai jie ne išlaidų nesigaili, nė energijos nepaiso. Taigi musų nortsidėje yra vienas toks žmogus, kuris

SLA. Kalendorius

APSKRIČIŲ BEI KUOPŲ PARENGIMAI

— 10 —

CLEVELAND, OHIO, SLA. 136 ir SLA. Jaunuolių 339 kuopa rengia smagų vakarą sausio 1 dieną, 1928 m., Lietuvių Svetainėje, 6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Dursy atdaro 3:30 po piet; koncerto pradžia 4:30 val. Programui įžanga 50c., šokiai 35c. ypatai, arba 50c. porai. Bus išpildyta didokas programos: muzika, dainos, duetai, solo, komedija, prelekcija, klesiški šokiai, monologai ir tt. Po programui — šokiai. Atsilankiusieji bus užganėdinti.

dalyvauja draugijose ir visokių parengimuose ir uždarę savo ofisą nedėlios ryte, eina jaunuosius mokytį lietuvių kalbos. Kuomet pažįrai į tokį veikumą, prisieina statyti sau klausimą: kur jis gauna energijos? Tai yra mums visiems žinomas Dr. Montvidas. Man teko buti vieną rytą Liuosybės svetainėje, kuomet įsai mokytis jaunuosius. Turiu pasakyti, kuomet pažįrai kai jis mokina, tai atrodo, kad jis už didžiausią algą dirba! Bet ištikrųjų, tai jam niekas už tai neapmoka.

Abelai Chicagoje darbai eina ne pergeriausiai; daugelis fabrikų dirba po tris dienas savaitėje. Daugelis žmonių vaužioja į Chicago darbo gauti, bet pavaikščioja ir vėl grįžta iš kur atvažiavo.

Yra rimto pamato manyti, kad ši žiema bus gana bloga dėl to, kurie neturi darbo kuomet darbo gavimas beveik negalimas dabartiniu laiku.

Darbininkams patartina nemėtyti pinigų kokiems politikiems reikalams, nes nėra didelės vilties, kad ateinančią vasarą darbai eitų gerai.

B. Simokaitis.

INDIANA HARBOR, IND.

SLA. 185 Kp. Darbuotės. SLA. 185 kp. mėnesinis susirinkimas atsituvo lapkr. 4 d. Naujų narių prie k. šiame susirinkime prisirašė 9. Septynis prirašė p. Valavičienė ir 2 A. Kolas, kp. organizatorius.

Nutarta nupirkti gyvų gėlių vainiką už \$40.00 mirusiam S. L. A. 185 kp. nariui Baltramiejui Jasuliui, kuris mirė lapkričio 3 d., 1927 m. Taipgi nutarta surengti balių. Tam reikalingi išrinkti komisija.

Kp. pirmininkas S. Barzdis prašė dalyvauti visus narius Baltramiejiaus Jasulio laidotuviuose.

SLA. Pildomosios Tarybos nominacijos atidėta ateinančiam susirinkimui, kuris įvyks gruodžio 2 dieną. Ketarina House svet., 3801 Deodar St.

P. K. Kesilis.

SLA. 185 Kp. Narys.

PATERSON, N. J.

Iš SLA. 101 Kp. Priesmetinio Susirinkimo.

Susirinkimas laikytas 2 d. gruodžio. Į šį susirinkimą nariai buvo paraginti atvirutėmis susirinkti delei išrinkimo ateinančioms metams naujos valdybos.

Susirinkimą atidarė kuopos pirm. J. Ragauskienė. Protokolą perskaitė sekr. J. Dutkus. Protokolas priimtas vienbalsiai. Turtų sekr. J. J. Dulks savo raporte pažymėjo, kad gerb. narė K. Meškienė apie po dviejų mėnesių ligos jau atsimaldavo, nors dar galutinai nėra pasveikusi ir ligonių lankytojai ją gerai lankė. Ligonii lankytojai Skarbaliene su Padrezu pažymėjo, kad kiek sykių lankė, tiek sykių jiems atrodė per daug serganti. Raportas priimtas, nutarta vienbalsiai pašalpa išmokyti. Dabar sergančių narių mūsų kuopoj nesiranda.

Per J. J. Dulks buvo pakelta klausimas apie P. Tarybos paskelbtą vajų, bet nesirandant P. Tarybos pranešimo, palikta metiniam susirinkimui.

Mūsų kuopos valdyba ateinančioms metams išrinkta iš šių narių: K. Čerkauskas, pirm.; A. Petronienė, pirm. pagalbiniškė; P. Sakatauskas, prot. raštininkė; J. J. Dulks, turtų sekr.; J. Petronis, J. J. Malinauskienė ir A. Shell, izdo globėjais; K. Ivanauskas maršalka; M. Ragauskas, org.

Į kuopos valdybą įeina keturi nauji nariai. Mes kas mėnesį beveik didžiuliam komiteto narių išrenkam naujus; seniausi komiteto nariai yra J. Petronis ir U. Malinauskienė.

Narių susirinkime dalyvavo virš keturių dešimtų. Tvarka buvo pavyzdinga. Tad draugai-

gės stengkimės ir visados vieni kitus pagerbti. Jei kada pasakom ką tokio neįteistino, stengkimės iš savo klaidų pasimokinti ir ateity jį daugiau nekartoti. Tuomet niekas neįstengs sukelti tarp mūsų vienų prieš kitus neapykantos.

J. J. Dulks, SLA. 101 Kp. Koresp.

LAWRENCE, MASS.

SLA. 41 Kp. Darbuotės. Neturiu vilties, kad bent kas parašytų iš mūsų miestelio apie SLA. 41 kp. veikimą. Jau keletas metų čia gyvuoja viršmėnėta kuopa ir mažai kam buvo žinoma ir tokiu būdu daug lietuvių yra įsirašiusių į įvairas draugijas, kas man šiomis dienomis vaikščiojant po grįčias teko patirti. Bet sakau, „nėr to blogo, kad neišeitų ant gero“. Mūsų žmonės jau ir prie Susirinkimo pradeda rašyti; sakau: „tai yra mūsų lietuvių vienybės galybė“!

Gruodžio 4 d. atsituvo 41 kp. metinis susirinkimas. Susirinkimas buvo gana skaitlingas nariais. Susirinkimas tęsėsi nuo 2 iki pusę po 4 val. vakare. Buvo nominuota centro valdyba.

Vėliaus svarstyta kuopos reikalai. Ligonii prižiūrėtojos B. Juškienė ir Stekionienė pranešė, kad buvo pusėtinai susirgęs K. Vidunas, bet jau gerėja. Vėliaus buvo įnešimas rengt prakalbas ir vakariene. Po ilgo svarstymui, prakalbos liko atidėta ateinančiam susirinkimui apsvastyti, o vakariene atsisbus 28 d. vasario, 1928, L. U. K. Svetainėje, 7 val. vakare.

Todel but linksma matyt ir iš kitų miestų lietuvių, ypač SLA. narius. Taip daro socialistai, komunistai ir vyčiai; jie visuomet lanko savo organ. parengimus. Be to, mūsų vakariene bus puikiausia. Bus muzika, šokiai, dainos ir deklamacijos. Taipgi šią vakariene paruoš jaunos 41 kuopos narės: V. Mikšienė, B. Juškienė, Arbūčienė, Stekionienė ir kt.

Po šių apkalbėjimų buvo renkama nauja kuopos valdyba. Bet vieton naujos vienbalsiai už tvirtinta sena, su kuo visa valdyba sutiko. Valdyboje yra: pirm. J. Žukauskas; fin. raštininku, A. Bagdonas; prot. raštininko Gaidžio nebuvo, tai atidėta ateinančiam meetingui; izd. Stakionienė; ligonių prižiūrėtojos: Juškienė ir Stakionienė; Dr. K. Mikolaitis.

J. Žukauskas.

CHICAGO, ILL.

SLA. 260 Kp. Darbuotės. SLA. 260 kuopa laikė savo priesmetinį susirinkimą gruodžio 4 d. Susirinkimą atidarė pirm. K. J. Mačiukas. Rašt. Pr. Druktainis perskaitė protokolą iš priesmetinio susirinkimo. Protokolas priimtas kaip skaitytas. Vienas narys persikėlė iš 214 kuopos, Vinc. Samulis. Visi tarimai ir raportai ejo sklandžiai.

Prieinama prie laiškių skaitymo. Laiškas iš SLA. 6-to apskr. del išrinkimo delegatų 1928 metams. Išrinkti šie: Pr. Mikolaitis ir K. J. Mačiukas.

Toliaus buvo pakeltas klausimas kaslink dėdės šerno ir paminklo. Po diskusavimo, nutarta paskirti iš kasos \$5.00. Perėjus per susirinkimą, geradžiūi sumetė aštuonis dol., tai pasidarė \$13.00. Aukavo sekami nariai: Jonas Girsks, K. J. Mačiukas, J. Gaudietis, Pr. Kupinas, po dolerį; po 50c.: M. Jasulevičienė, M. Kulbeckienė, P. Raudonis, J. Banis, Pr. Rukaitis, J. Milakis, J. Gribas, M. Mikolaitis.

Mūsų kuopa dar yra jauna ir nedidelė, bet atjaučia Dėdę šerną ir prisideda nors ir su maža dalele aukų del pastatymo paminklo ant liet. kultūrnešio kupo.

Toliaus buvo pakeltas klausimas kaslink D-ro Basanavičiaus

komiteto atsišaukimo ir tapo išrinkti del pasitarimo šie delegatai: Pr. M. Mikolaitis ir Jonas Girsks.

Prieita prie kuopos valdybos rinkimo. Senasis pirm. atsiskaitė ir jo vieton išrinktas Jurgis Gribas; vice-pirm. Jonas Girsks; fin. rašt. Pr. Mikolaitis; prot. rašt. Pr. Druktainis; izd. K. J. Mačiukas; kasos globėjas Juozas Banis; korespondentas Pr. Druktainis; D-ru-Kvotėju Dr. A. J. Karalius.

Dar tapo nutarta kiekvienam nariui dovanų už prirašymą naujų narių prie viršmėnėtos kuopos. Bet tie kurie prisirašys prie SLA. turės labai didelę naudą ir galės pasididžiuoti, kad jie yra milijoninės draugijos nariais.

Pr. Druktainis, Kp. Koresp.

CAIRNBROOK, PA.

Naujai Kuopai Gerai Sekasi. Keletas mėnesių atgal burelis lietuvių iš Cairbrook sutvėrė SLA. kuopą, kuriai dabar gerai sekasi. Metinis kp. susirinkimas atsituvo 4 dieną gruodžio, 2 valandą po pietų. Išrinkto tą pačią valdybą 1928 metams.

Kuopos Narys.

LA PORTE, IND.

Iš SLA. 329 Kp. Veikimo. Mūsų kuopos susirinkimas atsituvo lapkričio 13 d., St. Samio namuose. Susirinkimą atidarė pirm. M. Čepello, kaip 2:45 po piet. Į susirinkimą pribuvo visi valdybos nariai. Praeito susirinkimo protokolas skaitytas ir priimtas.

Skaitytas iš Centro pranešimas, kur nusakoma, kad išsiųstų J. Juozui Žukauskui pašalpa. Skaityta laiškas nuo „Tėvynės“ redaktoriaus Vitaičio. Laiške dėkavojama kuopai už taip gausią paramą Dr. J. Šliupo, išleidžiant knygas „Higiena“ ir „Medicinos Istorija“.

Pildomosios Tarybos nominacijos atidėta kitam kuopos susirinkimui.

Šiame susirinkime į mūsų kuopą priimta čielas burs jaunuočių. Jų vardai yra sekami: Stanislova Žekaitė, Emilija Žekaitė, Jonas Žekas, Jonas Klibinskis, Antanas Čepella, Augustas Čepella, Alfonsas Čepella, Bronislovas Samas, Titusas Samis, Stanislovas Samis ir Feliksas Samis. Jaunuoliai yra nuo 2 iki 17 metų amžiaus.

Įnešta, kad jaunuolių peržiūrėjimo lėšas, po 50c. už kiekvieną, užmokėtų kuopa ir kad įstojimo butų mokama tik 25c.; įnešimas perėjo didžiuliam balsu.

Kuopa finansiniai stovi gerai, izde turi \$244.27.

M. Čepella,

POLEMIKA IR KRITIKA

INDIANA HARBOR, IND.

Lapkričio 18 d. 1927 m. „Tėvynės“ No. 46 P. S. Rindokas rašo:

„Taip daryti negražu“. Nieko negalima butų sakyti ant P. S. Rindoko „pamokslu“, jei jis nebutų taikomas vien SLA. 185 kuopai ir butų parašytas bešališkai. Bet kaip tik to ir trūksta. Kiekvienas „Tėvynės“ skaitytojas, paskaitęs tą rašinį, pasakys, kad ištikrųjų taip ir yra. Bet man bunant SLA. 185 kp. nariu ir žinant visus darbus, gerus ir blogus, kaip 185 kp. taip 343 kp., atrodo kad visas P. S. Rindoko „pamokslas“ daugiau tinka 343 kp. ir tegul tik P. S. Rindokas gerai ir sąžiningai pažvelgia į abi SLA. kp., o tuomet ir jis sutiks su tuo, ką aš augščiau pasakiau. Čia matau reikalo atsakyti P. S. Rindokui į šiuos užmetimus.

Jūs sakot, kad buvo kalbama, kad 185 kp. turės mirti, nes naujoji 343 kp. numarins. Bet katrie 185 kp. nariai tokius pasikalus paleido? Ar tie, kurie

manė pasilikti 185 kp., ar tie, kurie manė ir organizavos išeiti į naują kp? Kiekvienas gali tą gerai suprasti, kam rūpėjo tas daryti. Juk P. S. Rindokas ir tą turi atsiminti: ką jūs nepripasakojot nariams kuomet rinkot parašus del atsisikymo.

Jūs surinkot 39 parašus. Bet kuomet nariai sužinojo jūsų siskirti susiorganizavot 18 narių ir pareikalavot persikėlimo lakštų. O kur gi dar 21 narys, kurie buvo pasirašę?

Toliaus P. S. Rindokas sako 343 kp. nemėgina marinti 185 kp. Tai tiesa. Bet jei ir mėgintų, tai butų bergždžias darbas. Kur gi kas matė, kad pelėsi naują kuopą, nariuose pasireiškė kaž koks nesusipratimas; nariai (rodos butų skirtingos organizacijos nariai) kaž kodel pradėjo neapsikęsti.

Čia tai netiesą sakot, gerbiama. Juk faktas yra tas, kuomet mūsų burelis dar nebuvo išsėjęs iš 185 kp., tai tik tuomet buvo lermas ir neapykanta vieny prieš kitus ir kai kada net rengdavos nekurie susijungti už plaukų ir persitikrinti, kurių plaukai geriau laikosi. Juk jau prie to buvo priėję, nes reikėjo kreipties į SLA. P. T., kad padarytų tvarką, ko P. S. Rindokas negali užginčyti. Bet dabar tai yra ramu kaip 185 kp., taip ir 343 kp. ir man atrodo, kad trumpoj ateity kp. galės viena kitą kvieisti į savus parengimus ir vaišinti viena kitą, tik reikia mažiau šukauti, o daugiau dirbti realy darbą.

P. S. Rindokas sako, kad sutinkas tokių žmonių, kurie klaidingai informuoti link 343 kp. Žinoma, jei 185 ar 343 kp. nariai tai daro, tai peiktinas ir baustinas darbas. Bet visgi mažai kas tokioms informacijoms tikės. Man atrodo, kad P. S. Rindokas tai gali lengvai išaiškinti norintiems rašyties prie 343 kp. Jei tokios ypatos bijo 343 kp., tai jas galit prirašyti prie 185 kp., nes ir jų tą pareiškia. Jei P. S. Rindokas turi ganėtinai pasitikėjimą tarpe vietos lietuvių, tai tos nesąmoningos kalbos mažai kenks jam organizuoti. Bet jei P. Rindokas neturit ganėtinio pasisekimo organizuot naujus narius, tai gal tam yra priežastis. Paban-dykite išrinkti kitą organizatorių, o tuomet gal bus geresnės pasekmės.

Taipgi P. S. Rindokas kviečia mesti erzinimus vieni kitų, tai tuomet bus geresnės pasekmės. Jei tas yra tiesa, tai P. S. Rindokas turėtų mesti rašyti „pamokslus“ 185 kp., o vieton to parašytum iš naujos 343 kp. veikimo: ar daug naujų narių prirašėt, ar daug maton prirašyti, ar suorganizavot jaunuolių kuopą, ar manot organizuoti. Tokias žinutes paskaitytų ir kitos kuopos ir 343 kp. gal tuomet daugias pradėtų dirbti realy darbą SLA. labui. Bet augščiau kalbami Rindoko „pamokslai“, taip tik erzina 185 kp. ir tas neneša naudos SLA. labui.

Taipgi aš turiu pasakyti, kad Rindokas mažiau rupintys 185 kp., o vietoj to daugiau darbuotės naujoj kuopoj.

Tuomet butų daug daugiau naudos kaip abiem kuopom, taip ir visai organizacijai. Ateity to aš širdingai pageidauju.

P. K. Kesilis.

Nuo Redakcijos. — Šiuo rašiniu 185 ir 343 kuopų ginčą baigiame. Daugiau polemikų raštų tarpe šių dviejų kuopų organan nedėsim. Patartume taipgi kuopoms dėti pastangų gyventi kaip tikroms frater-nalės organizacijos narėms, nes dirvos vietiniuose lietuviuose abioms kuopoms yra ganėtinai; narių kaip viena, taip ir

antra galite gauti. Reikia tik dirbti ir bereikalingai nesiginčyti.

ATSAKYMAS SLA. 11 KUOPOS DELEGATAMS, WATERTURY, CONN.

Gerbiame delegatai ir delegatės! Čia nesimato taip labai svarbaus reikalo rašyti į organą! Tamstos bereikalo savo laimką eikvojate ir vietą užimate polemikai organe. Kadangi Tamstos viešai pakėlėte kritiką per organą man, tai aš bandysiu atsakyti Tamstoms delegatai.

1. Kas ling protokolo 10 paragrafo. Nutarta apskr. išvažiavimuose perkamas prekes pirkti pas SLA. narius, bet ne kitose įstaigose. Tas yra labai svarbus nutarimas — „savas pasavą“. Imkime pavyzdį iš kitų tautų. Net lenkai ir tai į paremia savo tautą ir agituoja net per laikraščius, kad viską pirkti pas savus. O 11-tos kuopos delegatams atrodo, kad narys SLA. dvigubai paims už prekes. Klystate, gerbiame delegatai taip pareiškdam! Ne kurie Tamstų biznieriūs būdami ir taip kalbate apie liet. biznieriūs! Aš 12 metų kaip bižnieriūs, kuris nuo SLA. IV-to apskr. už prekes paimtų dvigubai.

2. Kas link SLA. IV-to apskr. konkurso delegatai pastebi, kad apskr. raštinkas plačiai raporte išdėstė kuris organizatorius daugiasia narių prirašė prie SLA. Tik barame už neįrašymą laimėjusių dovanas vardu į protokolą. Tai juk delegatai girdėjote iš raporto. Brolis J. Žemantauskas prirašė 117 narių, už kiekvieną narį gavo užmokėti po \$1.00 ir pirmą dovaną \$20.00 iš apskr. viso \$137.00. O trečią dovaną \$10.00 laimėjo 124-tos kuopos organizatorius B. Vedeikis; jis prirašė 33 narius; gavo užmokėti \$43.00. Likusieji organizatoriai gavo tik paprastą užmokestį nuo nario po \$1.00. Protokole netilpo vardai organizatorių todėl, kad buvo plačiai aiškinta suvažiavime ir apskritys tą žino, o jei norėjote, kad tilptų protokole laimėjusių arba ir visų organizatorių vardai, tai reikėjo 11-tos kuopos delegatams arba kuopai padaryti išnešimas, tai apskr. suvažiavimas butų priėmęs ir beabejone protokole but tilpę.

3. Kas link pribuvimo arba nedalyvavusių suvaž. delegatų. Kaip man mandatų komisija pridavė taip aš ir užrašiau protokolan.

Aš manau, kad dabar 11-tos kp. delegatams visa bus aišku.

J. F. Makoveckas,

Buvusio Apskr. Suv. Rašt.

NEKROLOGAI

MELROSE PARK, ILL.

A. a. Aleksandras Kalinauskas, SLA. 125 Kuopos Narys.

A. a. Aleksandras Kalinauskas su šiuo pasauliu atsiskyrė lapkričio 12 d., 7:30 val. ryte, turėdamas 44 metus amžiaus. Nuludime paliko savo mylimą draugę Magdalėną, du sunus, dvi dukteris ir du brolius.

Velionis palaidotas lapkričio 15 d. Lietuvių Tautiškuose kapuose.

Velionis Aleksandras buvo darbštus ir mūsų kuopoje dirbo kiek galėdamas ir kiekvieną darbą, kuris jam buvo skirtas, atliko tinkamai ir sąžiningai.

Velionis sirgo visai trumpą laiką. Mirė plaučių uždegimu. Nors velionis labai nenorėjo mirti ir vis dėjo viltį pagyti, tačiau nelaimingoji mirtis išplėšė darbštų vientautį.

Kadangi velionis buvo visų mylimas, tai ir mirusį daugelis narių lankė ir teikė jam širdingą paskutinį patarnavimą. Velionis priklausė ir prie Sunų ir Dukterų Draugijos, tai grabnešius suteikė SLA. 125 kp. ir minima draugija.

Visiems tariau širdingą padėką.

O velionui tariau: ilsėkis ramiai šios šalies šaltoje žemelėje.

J. J. Rudzinskas, SLA. 125 Kp. Org.

LOS ANGELES, CAL.

A. a. Matilda Praškevičienė, SLA. 75 Kuopos Narė.

A. a. Matilda Praškevičienė pasimirė lapkričio 9 d. Po tėvais jos pavardė buvo Pervaziutė, gerai žinoma tarpe Clevelando lietuvių. Į Californiją atvažiavo 1926 m. ir tarnavo pas turtuolius garsiam Hollywood. Mirtinai velionė susirgo 3 d. lapkričio, šių metų. Nuvežus į ligoninę padaryta operacija lapkričio 9 d. ryte, o vakare 9 val. velionė jau skyrėsi su šiuo pasauliu. Palaidota Kalvarijos Kapuose. Į kapus velionę palydėjo apie 50 vietos lietuvių. Prie karsto buvo sumesta pusėtinai vainikų, tarpe kurių buvo nuo SLA. 75 kuopos gražus vainikas. Laidotuvis buvo šeštadienį, lapkričio 12 d. su bažnytinėmis apeigomis.

Dideliame nuliudime velionė paliko sunų ir tėvus. Išėkis, drauge, taip umai nuo mūsų atsiskyrus.

K. Lubin, SLA. 75 Kp. Rašt.

YOUNGSTOWN, OHIO.

A. a. Jurgis Adomavičius, SLA. 157 Kuopos Narys.

Velionis mirė lapkričio 13 d. Paėjo iš Lietuvos, Suvalkų rėdybos, Krosnos parapijos, Vartų kaimo. Amerikoje išgyveno 28 metus. Youngstown'e gyveno apie 22 metus. Buvo nevedęs. Šiame mieste neturėjo jokių giminių. Jis sakydavo, kad Amerikoje turi dvi seseris ir vieną brolį, bet jis su jais nesusirašinėdavo ir neturėjo jų antrašo.

Velionis J. Adomavičius mirė staiga. Dar šeštadienio dyte vaikščiojo po miestą su savo draugais, sekmadienio ryte 9 val. jau buvo nukeliavęs amžinam atilsin.

Velionis prigulėjo prie SLA. 157 kuopos ir Lietuvių Progresyviško Kliubo. Velionis buvo laisvų pažiūrų. Palaidotas be bažnytinių apeigų Kalvarijos kapuose. Laidotuvis buvo lapkričio 16 d.

Velionis buvo ramaus būdo ir visiems nuolaidus žmogus.

Išėkis ramiai svetimos šalies žemelėje.

M. Subonis.

NANTICOKE, PA.

A. a. Ona Jakimavičienė, SLA. 12 Kuopos Narė.

Po sunkiai operacijai velionė pasimirė lapkričio 25 d. Dideliame nuliudime paliko savo mylimą vyrą Adomą, tris sunus, septynias dukteles, vieną brolį Amerikoje ir vieną seserį ir du brolius Lietuvoje.

Velionė buvo dar jauna moteris, mirė turėdama 45 metus amžiaus. Buvo dora ir sumani; šeimyną išauklėjo dora. Velionė taip gi buvo visų gerbiama moteris. Iš Lietuvos paeina iš Suvalkų rėdybos, Vilkaviškio apskr. Keturvalakių parapijos, Vidgirių kaimo. Po tėvais jos pavardė buvo Vasiliūtė.

Velionė palaidota lapkričio 30 d. Wanamie kapuose, su bažnytinėmis apeigomis.

SLA. 12 kuopa nupirko gyvų gėlių vainiką už \$10.00 ir davė šėsis grabnešius.

Lai buna tau, drauge, lengva šaltoje žemelėje ilsėtis.

Jonas Bielevičius, SLA. 12 Kp. Rašt.

Iš Lietuvos Laikraščiu

IŠ VILNIAUS IŠVEŽĖ KALINAMUS LIETUVIUS.

Iš Lukiškio kalėjimo išvežti keli, nuo 1922 m. kalinami lietuviai į Lomžos kalėjimą. Išvežtuosius visą laiką šelpė, kad badu nemirtų, laikinasis Vilniaus Lietuvių komitetas. Okupantai ši išvežimą aiškina, buk jie išvežti del vietos stokos Lukiškų.

VĖL SUIMINĖJA LIETUVIUS.

Neseniai suimti 10 Adutiškio gyventojų ir sugrasti Švenčionių kalėjiman. Namiškiams, susirupinusiems suimtųjų likimu, okupantai pareiškė, kad iš kalėjimo galėtų būti suimtieji paleisti tik už kauciją, kurios reikalaujama už vyrus po 300 auks., o už moteris po 200 auks. Už ką suimti ligi šiol nieko nepareikšta.

IR MIRUSIAM NEDUODA RAMUMO.

Okupantų valdžia pareikalavo iš Lietuvos Mokslo Draugijos Vilniuje suteikti jai žinių apie Dr. Joną Basanavičiaus palikimą. Žinios renkamos mokesčium už dėti. A. a. J. Basanavičius nėra palikęs jokių turtų.

Kuopu Susirinkimai

Pittsburgh, Pa. SLA. 40 kp. metinis susirinkimas įvyks 18 dieną gruodžio, L. M. D-tės svetainėje, 142 Orr St., 2 val. po pietų. Visi nariai turite ateiti į šį susirinkimą, nes bus renkama kuopos valdyba 1928 metams ir nominuojami kandidatai į Pild. Tarybą. Taip gi turime ir kitų svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie S. L. A. 40 kuopos.

P. Savickas — sekr.

St. Louis, Mo. SLA. 214 kp. susirinkimas įvyks 25 d. gruodžio, 2 val. po pietų, Miesto Knygyno Svetainėje, ant 14 th ir Cass Ave. Visi nariai ir narės malonėktė pributi, nes bus nominuojami kandidatai į Pild. Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1928 metams. Ateidami atsiveskite ir savo draugus bei drauges prirašyti prie SLA. 214 kuopos.

P. R. Baltrušaitis — sekr.

Harrisburg, Ill. SLA. 16 kp. metinis susirinkimas įvyks gruodžio 25 d., 2 val. po pietų, draugo Keršio namuose. Visi nariai ir narės kviečiami susirinkti, nes bus renkama kuopos valdyba 1928 metams. Už neatsilankymą busite nubausti sulig konstitucijos patvarkymu. Ateidami atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 16 kuopos.

A. Gerautauskas — sekr.

Kaip Nuga-Tone Subudavoja Stiprų Sveiką Kuną

Nuga-Tone turi specialės formos gelčias, kurs suteikia daug raudono ir sveiko kraujo. Jos taipgi turi savy fosforą, kuris butinai yra reikalingas del stiprių nervų: prie to dar talpina savy šešias kitas puikias gyduoles, kurios yra vartojamos visame pasauly geriausiu gydytoju del subudavoj

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

MEILĖ BE RIBŲ.

II.

„Alijošiaus t'vai gyveno už trejeto verstų, šinsų parapij. Jo tėvas B'aziukynas labai gerai sutiko su mano tėvu. Budavo atlaidus: ar mugėse, kuomet susieina, tai jau negali atskalbėti. Kuomet Alijošiui sukako dvidešimts vieni metai amžiaus, jo tėvai ruošėnį atvežė į pristovą užrašyti jį kariuomenėn. Todel kelioms dienoms jis apsisotojo pas mus. Tai buvo mano pirma pažintis su Alijošium. Jis mane pasidabojo iš pirmo pamatymo, o aš begalo palikau užavėta jo didelėmis, blizgančiomis akimis ir juodais truputį garbiniuotais, plaukais. Aš žinojau, kad esu graži, nes budavo mane visi vadina „grazioji Katriuka“. Bet kai Alijošius mane pavadino gražiuke, tai mano veidai užsidegė kaip liepsna. Vienok jaučiausi labai labai laiminga.

„Tavo lupukės taip raudonos kaip radasto žiedas“, sakė jis. „Ar galiu pabučiuoti?“ ir prisiglaudžia prie manęs arti... Kuomet mudu sėdėjome ant svirno laiptų, aš pasislinkau nuo jo tolyn ir pasakiau kad negalima. „Kodel negalima?“ paklausė jis lyg nustebęs. „Delto, kad mano močiutė sakė, kad aš niekam o niekam nedaleisčiau savęs bučiuoti“. Jis pradėjo širdingai juoktis iš manęs. „Kokia tu graži, paika avutė“, erzino jis mane. Aš pakilau ir įbėgau į kletį. Jis mane atsivjo. Mano širdis alavo nepaprastu smarkumu. Jaučiau širdy neapsakomą džiaugsmą. O kaip gaila, pamislinau sau, kad Alijošius negali mane pabučiuoti, kuomet aš to begaliniai trokštu!

„Antrą dieną aš jau buvau kiek-tiek drąsesnė. Jis rodos suvis nepaisė, kad aš jam nesileidau pabučiuoti. Atvirkščiai; man girdint jis mane gyrė savo ir mano tėvams. Nesupratau kokia tai spēka lyg traukte traukė mane prie Alijošiaus. Kai jis tik prisitartina prie manęs ir nors tik vienu pirštu paliečia, tai man labai malonu darosi. Aš begalo sarmatinausi akis į jį pakelti, kuomet jis į mane žiūrėjo. Jam tas labai patiko, kuomet matė, kad mano veidai raudonuoja.

„Trečią dieną kuomet aš vakaro prieblinkoj sėdėjau ant musų svirno laiptų, kasžin iš kur iššoko Alijošius ir, nieko nesakydamas, stipriai apkabino mane, prisispaudė ir pradėjo bučiuoti. Pirmiausiai pabučiavo plaukus, paskui į veidą ir tiesiai į lūpas ir su kokia tai pilna patraukimo šypsa užklausė: „Kaip tau, Katriuk, einasi?“

„Tu esi labai geras gaisiudamas savo brangų laiką. Juk tau tuojau reiks iškelti. Aš, pakilusi nuo laiptų, įbėgau į svirną, nuduodama pikta, už tai, kad jis mane pabučiavo. Jis lėjo paskui mane ir atsisėdo ant kedės. Man buvo nesmagu, kad aš jį tuomi pasakymu užgavau ir nežinojau ką daryti. Jis nė žodžio nekalbėjo. Valandėlė buvo ramu. Jis tik žiūrėjo į mane lyg su gailėtingomis akimis, lyg ką tokio gilaus užsimanęs. Aš nenorėjau, kad jis užpykęs mane apleistų. Norėjau, kad jis kalbėtų, kad aš galėčiau girdėti jo balsą. Norėjau, kad jis ir vėl mane taip apkabintų ir priglaustų. Pati nežinojau kas su manim tuo momentu darosi. Visi kaimynai mane vadino tik mergaite, močiutė kudiuku, o sėdėsi ir gi mane laikė kudiuku. Pats Alijošius ir jo tėvas mane vadino mergaite. Bet dabar, taip staiga pasilinkusi vienu vienu du su Alijošium, pajutau savy kažką tokio; rodos buvau pilnai suaugusi mergina.

„Kuomet jis sėdėjo užsimislinęs ir į vieną daiktą įsmeigęs akis, aš priejau prie jo iš užpakalio ir rankomis uždengiau jo abu veidus. Senai aš norėjau taip padaryti, paliesti savo rankoms jo veidą, bet nebuvo tokios progos ir begalo nedrįsau, o dabartiniam momente kaip tik ta proga lyg tyčiomis man buvo pataikyta.

„Katriuka gailisi, kad padarė tau nesmagumą. Ar-gi tu jos nemylai?“ pašnabzdoms aš jam kalbėjau į ausį, taip kad mano šiltas kvapas palietė jo kaklą.

„O, Katriuk, kaip gi nemyliai! Tame ir blogumas, kad aš tave, Katriuk, myliu daugiau negu žodžiais galiu pareikšti. Juk per šias tris dienas aš ir valgyti mažai tegalėjau.“

„Jis apglėbė mane viena ranka aplink liemenį. „Mano kudiukas“ kalbėjo jis, braukdamas kita ranka man per veidą. „Ar tu žinai kad ryt man reikia jau iškelti? Kur mane vėjai nupus — nežinau. Gal tavęs daugiau jau nepamatyčiau. Žinai, karėivio gyvenimas tai valdžios rankoje. Ir kaž koks gali būti likimas. Mintis man lenda galvon, kad tu esi skaisti, graži kai vos pražydusi gėlė. Kuomet aš tave aplesiui, ateis kas kitas ir nuskins tavo jaunystę. Šitų minčių aš negaliu atskratyti ir tas mane kankina. Nežinau kaip aš galėsiu šitai pergyventi. Ar dabar tau aišku kodel aš taip susikrmitęs?“ Tuo tarpu aš nežinojau kas su manim atsitiko. Jis mane apipylė bučiais. Jaučiau ant veido jo karštus bučius, bet protestuoti nepajėgiau. Buvau beveik apalpusi, bejėgė.

„Sekamą dieną „rekrutų“ dar nevežė, tai ir Alijošius dar pasiliko. Jis buvo užimtas prisirengimu į kelionę, kaip aš maniau. Aš visą pusdienį praleidau sodne. Nė pietų tą dieną man nerekėjo. Po pietų šitai ateina Alijošius į sodą. Atrado mane sėdinčią ant suolo po didelės obelies iškeruojusiomis šakomis susisukusią į storą šiltą vilnonę skepetą, nes rudeninis oras jau buvo gana vėsus.

„Katriuk, brangioji, kodel tu taip slepiesi? Visą dieną tavęs nematyti. Ar tu nenori jau daugiau su manim susitikti?“ klausinėjo Alijošius. Vietoj atsakymo, aš užsidengiau rankomis veidą ir pradėjau verkti. „Neverk, mano mylimoji, mano širdis plyšta iš gailėsčio, o tu dar verki. Pamislyk, kas bus iš to. Aš tau prisiekiu, kad tau nieko blogo aš nepadarysiu ir nedaleisiu, kad kas kitas tave skriaustų.“

Ramiai jam sušnabzdėjau, kad jis pertrauktų savo kalbą, nes nusigirdo, kad kas toks ateina takeliu nuo svirno.

(Užbaiga bus)

Kelionė į Mėnulį

Dabar, kuomet įvairi technika stačiai stebuklus rodo, kuomet žmonės gali vienoj minutėj sužinoti kas dedasi tolimiausiuose kraštuose (per radio), kuomet lakunų galvos užsuktos skraidymo per vandenyną klausimu, kai kurie technikai nuolat suka sau galvas, kaip čia pasiekti mėnulį? Tasai artimiausias žemės sąsakeivis nuo amžių, tarsi, vilioja žmoniją prie savęs. Astronomai (dangaus kunų „žvaigždžių“ tyrinėtojai) gerai ištyrė mėnulį ir padarė jo planus, rodos, kad nei vienas žemės vaikas ten nepakliks, dabar tik kyla klausimas, kokiū būdu pakliuti ant to sidabrinio rutulio? Kaip nuykti tą 380-ties tukstančių kilometrų beorį toį?..

To sumanymo pirmtakunas Julius Verne tą kelionę įsivaizdino sau kaip šuvį iš kokios nors didelės armos, kuris lėktų 11 kilometrų greitumu ir sekundą, kad tuo nugalėjus žemės traukimą prie savęs ir greičiau pakliuvus ant mėnulio. Tą šuvį įsivaizdino nelyginant kaip kokį traukinį, kuriame sėdėtų keli nepaprastos drąsos žmonės.

Bet Verne tačiau pamiršo, kad tie žmonės, iššokus, nuo nepaprasto sukrėtimo ir oro spaudimo pavirsta teslos gabalu. Iš to matyti, kad iššovimas iš armos tikslu negali atsiekti.

Pagalios galima būtų išvengti to nepaprasto greitemu pasėkmį, bet tada reikėtų padaryti armotą su trijų tukstančių kilometrų ilgumu vamzdžiu, t. y. beveik tokio ilgumo kaip... Atlantičios vandenynas. Tai yra kol kas negalimas dalykas, todėl prisineina tos armos atsižadėti, kaip susisiekimo įrankio su mėnuliu.

Liekasi tik rakieta, kuri, rodos, tik viena galėtų tą klausimą išspręsti, bet turbūt, dar ne šiandien ir ne ryt.

Raketos nereikia išauti, jina pati savo įsibėgimu degamųjų dujų spaudžia kyla augstyn. Jeigu tik rakieta bus aprūpinta pakankamu kiekiu degamosios medžiagos, tai jina gali prieiti prie nepaprasto greitemu. Tik reikia atminti tai, kad degamosios medžiagos kiekis nebutų perdidelis palyginant su rakieta. Pav. jeigu rakietai, kurią siunčiame į mėnulį paimti šiandieninį paraką, tai degamoji medžiaga turėtų būti 800 kartų didesnė už pačią raketą. Tokio didelio sunkumo jokia rakieta nepavilkėtų su savim.

Neseniai vienas vokiečių mokslo linikas, prof. Herman Oberth apgalvojo tokią raketą su sprogtančiom dujom tokiu smarkumu, kad ji gali lėkti penkis tukstančius kilometrus.

Be to prof. Oberth nori padaryti visą eilę sujungtų raketų, kurių viršutinė būtų pripildyta grynom dujom, o kitos jai tik pradžioje priduoūt reikalingo greitemu. Kuomet apatinės atliks savo užduotį, jos viena po kitos kris žemyn ir tik viršutinė pasileis nepaprastu greitemu į tarpplanetinę kelionę.

To sumanymo įvykdymui susitvėre konsercijumas (tam tikra draugija). Jo prūsų stovi žinomas Vienos mokslinkas dr. Hoefft daro kol kas mažą raketą 120 centimetrų ilgio, kuri tur pasiekti kelis šimtus kilometrų augščio ir pagalios su pagalba tam tikro prietaiso, kuris apsaugotų nuo susikūlimo, grįžtų atgal. (Panašūs prietaisai norima pritaikinti lakunams, kad puldami neužsimuštų).

Tokia rakieta pamuštų didžiausią augštumo rekordą, kokis tik ligi šiol yra nustatytas, bent tris kartus. Tokiu būdu jina atsidurtų į beorę platybę. Butų tai daug žadanti pradžia. Jeigu tai pavyktų, pirmiausiai būtų padaryti bandymai su žve-

rimis, kad įsitikinti, kaip tai veiktų į gyvą organizmą. Jeigu ir tasai bandymas pavyktų, tuo met reikėtų padaryti tokią raketą, kuri pasiektų mėnulį. Rakietos viršunę turėtų būti sprogtamosios medžiagos, kuri užsidegtų susidaužus ir mėnulį ir jį apšviestų. Tukstančiai teleskopų būtų nukreipti į mėnulį ir dabotų, o kuomet nušviestų laukiamas žaibas, būtų žinia, kad kelionės į mėnulį klausimas išrištas.

Tuomet tik galima būtų prašyti drąsių žmonių, kad užimtų vietas raketijoje ir leistųsi kelionėn ir nežinomas platybes. Be abejo, rastųsi tokių, kurie leistųsi į tą pavojingą kelionę, norėdami „patarnauti“ žmogaus žingeidumui ir mokslui.

Pavyzdingas žmogus

Jis gimė, gyveno ir mirė. Taip, kaip ir visi, kurie šiame pasauly buvo ir bus. Taip, kaip ir visiems gamta įsakė — pasirodė šiame pasauly, perėjo tą, mums nevisai suprantamą „kalvaratą“ ir nukeliavo į nežinybę.

Vienok tasai žmogus šiame kalvarate gyveno kitaip, negu daugelis žmonių. Jis mirė spalio 30 dieną. Jo mirtimi daugelis susirupino. Žinia nuskambėjo skersai-šilgai pasauli. Apie jo mirtį didžiulė žinių agentura Press Association pranešė spaudai. Ir to žmogaus gyvenimą šita agentura daž daug, sekamai nupaisakoją.

Arthur Nash, kuris kitus mokino ir praktikavo taip vadinamą „Golden Rule“ („Auksinę Taisyklę“) savo bizny todėl, kad jis tikėjo į žmoniškumą, su šiuo pasauliu jau atsiskyrė. Jis buvo 59 metų amžiaus.

Jo tikėjimu buvo elgtis teisingai todėl, kad tau už tai atlygintų ir šiuo „Auksinės Taisyklės“ principu Nash išbudojo biznį, kuriame sau duoną pelnė arti 5,000 darbininkų-siuveju.

Jo tikslu buvo, kad jo samdomieji darbininkai gautų geras algas, dirbtų atitinkamose aplinkybėse ir jis kiek galėdamas gelbėdavo nelaiminguosius.

Jis praktikavo „Auksinę Taisyklę“ visuose savo gyvenimo reikaluose ir reikaluose, kurie lietė kitus, nors tie kiti kitą syk manė, kad jis šitai naudoja, idant išbudavojus savo biznį, idant neprileidus darb. prie uni-

jos. Stai kaip jis tą „Auksinę Taisyklę“ praktikavo.

Tulas italas, preseris, buvęs nepalankus darbininkas. Prižiūrėtojas šitą darbininką pašalina iš darbo. Apie tai sužinoję Nash pareiškia: „Šitas žmogus yra karo auka. Už karą mes esame atsakomingi. Mes karui plovome“. Ir šitai pasakęs Nash įsakio prižiūrėtojų, kad darbininkas turi but grąžintas darban.

Tula mergaitė paėmė iš savininko \$2,300 ir vėliau prašėsi darbo, prižadėdama kad ji padarytą paklaidą atlygins. Nash'as šią progą jai suteikė. O kuomet mergaitė pasirodė teisinga ir ištikima, Nash pakėlė jai algą ir padarė kolektą, idant jos padarytą skolą atlygintų.

Tulam vagiliui pavogus Nash'o darbininkų algas, jis pasistengė pagelbėti jo šeimynai. Vagilio žmonai buvo mokama nuolatinė alga, kaip atlyginimas už prižiūrėjimą savo kudi-

kių. Viena geriausia pavyzdis „Auksinės Taisyklės“ yra tai, kuomet Nash pats reikalavo, kad jo darbininkai įstotų į uni-
ją. Darbininkai to nenorė-
jo. Vienok pats Nash prievar-
tavo. Jis manė, kad kol tarp-
jo ir jo darbininkų nebus susi-

Bet dabar kyla antras, dar labiau painesnis, klausimas, butent: grįžimo klausimas.

Turėtų rasti tokią gudri galvą, kuri sugalvotų tokią raketą, kad ji galėtų ir atgal grįžti, nes kitaip visas darbas nueity niekais. Žmonės, nuykę ant mėnulio tenai sau uliotų, o mes vis viena nieko apie tai nežinotume ir darbas būtų bergždžias.

Laukiame, o gal jau ir netoli ta valanda pirmosios kelionės į mėnulį, o nors tasai pirmutinis, kuris ir galą gaus toje kelionėje, kaip galą gavo pirmieji francuzų lakunai, skridusieji per Atlantičios vandenyną, tačiau pasekėjų ras. Nes ką tuomet reikėtų tokis Lindbergas, pirmutinis perskridęs Atlantičios vandenyną, prieš tokį, kuris pirmutinis pasiektų mėnulį?.. P.

tarimo, jis negalės pilnai praktikuoti „Auksinės Taisyklės“. Unija, Nash'o nuomone, yra tai darbininkų balsas, ir jis kaip „Auksinės Taisyklės“ čempionas šito balso neišklausyti nevalgali.

Todel Nash susitarė su Siuvėjų Unijos prezidentu pasimatyti ir šiuo reikalu pasikalbėti. Jis pareiškė, kad unijos eiga, tai esanti jo eiga.

Po pasimatymo su prezidentu, Nash prašė savo darbininkų, kad jie priimtų uni-
ją. Darbininkai nesutiko. Tuo reikalu buvo diskusijos. Nash laikė uni-
jos pusę. Ir šiame jis laimėjo.

Jis įvedė penkių dienų savaitę, idant našles, kurios pas jį dirba galėtų pasirūpinti savo kudiakiais šeštadieniais. Atsiminė apie našių padėti, jis įvedė 44 valandų darbo savaitę. Vėliau darbo savaitė Nash'o dirbtuvėse buvo įvesta tik 35 valandų.

Praktikavimas „Auksinės Taisyklės“ išties pasirodė auksine. Dirbtuvė, kurioje jis pradėjo bizniavoti pasirodė permąža. Tuomet jis nupirkė vieną didžiausių namų dirbtuvę Cincinnati mieste.

Jo sutauptas kapitalas siekė virš \$1,000,000 perviršio. Jis šituos pinigus šėrais išdalino savo darbininkams. Prie to jis sutaupe \$250,000 budavojimui mokslo įstaigų Turkijoje ir manė skleistį savo principus toje šaly. Nash'as buvo pasirijęs pavašary keliauti į Turkiją, bet mirtis augščiau minėtą dieną šito žmogaus karjerą užbaigė.

Jei p. Nash but dar ilgiau gyvenęs, beabejo praktikuoja-
mą „Auksinę Taisyklę“ dar plačiau būtų gyvenime paskleidęs. Vienok užtenka ir to ką jis atliko ir gera but, kad tokių žmonių pasauly būtų daugiau. Tuo met gal ir tiems, kurie užmiršė, kurie neša šiame gyvenime didžiausią jungą, kitaip gyvenimo prasmę suprastų ir bent dalinai už savo sunkų trusą būtų atlyginti.

Bepartyvis.

KIEK BUS IŠLEISTA KALĖDOMS.

New York. — „Colliers“

magazinas padarė bendrą apskaičiavimą, kiek Amerikos piliečiai išleis Kalėdų dovanoms šiais metais. Pagal minimą magaziną, eglaitėms bus išleista apie \$300,000,000, brangakmeniams — \$165,000,000, už vištas ir kalakutus — \$120,000,000, pančiakoms — \$130,000,000, žaislams — \$300,000,000, kaktla-
reiščiams — \$100,000,000, dovanos ir bonusai darbininkams ir tarnams — \$250,000,000, skanskoniams — \$7,500,000, dovanos pavargėliams — \$250,000,000.

LIETUVIAI AMERIKOJE

HARTFORD, CONN.

Naujos Anglijos Lietuviai Sujudo. Sandariečių Konferencija Hartforde.

Gruodžio 4 d. š. m., YMCA. name įvyko Naujos Anglijos sandariečių kuopų atstovų konferencija, kurioje dalyvavo apie 60 veikėjų ir apie 10 svečių observatorių. Konferencijos tikslas buvo apkalbėti Lietuvoje vidaus kritišką padėtį ir Lietuvos padėtį tarptautinėj politikoje, ypatingai Vilniaus krašto išskeltą bylą Genevoj, kurioje teks Lietuvai susidurti su Lenkijos imperialistais nemažai ginčytis del Vilniaus krašto sprendimo.

Konferencijoj buvo pakelti klausimai: 1) Lietuvos vidaus tvarkos bloga padėtis; 2) Reagavimas į Vilniaus klausimą Genevoj; 3) Lietuvos diktatūros režimo ir cenzūros etc.; 4) Amerikos lietuvių ir Lietuvos politinių partijų valstybiniai nusistatęsių koalicija del gelbėjimo Lietuvą iš kritiškos padėties, kurią pagamino gruod. 17 d. 1926 m. smurto fašistinis perversmas; 5) ALTS. reikalai Amerikoje.

Kadangi konferencija dalyviais buvo skaitlinga, tati buvo gyva ir tapo padaryta sekanti tarimai. Del Lietuvoje esamos blogos padėties buvo pateiktos rezoliucijos ir vienbalsiai priimtos reikalauti sudaryti koalicijos vyriausybę iš visų politinių valstybinių nusistatęsių partijų. Vilniaus klausimo reikale tapo priimta rezoliucija, reikalaujanti gražinti Vilnių Lietuvai. Ši rezoliucija pasiūsta į Genevą prof. A. Voldemaro vardu, su reikalavimu, kad Vilniaus klausime nebutų daroma jokių kompromisų lenkamams. Taipgi rezoliucija priimta reikalaujanti su tautos vienybės Amerikoje ir Lietuvoje šiame momente, pgeidaujama Amerikos liet. pol. partijų valstybiniai nusistatęsių konferencijos arba bendradarbiavimo atstatyti Lietuvoje vidutinę tvarką ir pastatyti parlamentarinę kraštui visų piliečių rinkimais atsakomąją koalicijos valdžią.

Konferencijos dalyviuose sentimentas buvo vienodas ir visuose klausimuose, iškeltuose Lietuvos valstybės reikais, rimtai buvo diskutuojama ir iškoma pagrindo solidarangam visos tautos bendradarbiavimui.

Buvo kreipta daug domės į Lietuvos didžiųjų pol. valstybinių nusistatęsių partijų reikalaujančių koalicijos valdžios sudarymą ir gražinimą parlamentarizmo, be kurio tauta negali vystyti krašte savo politinę, kultūrinę ir ekonominę gerovę. Kad šį Lietuvos valstybiniai nusistatęsių partijų reikalavimą parėmus, buvo tuo reikalu priimta rezoliucija ir kita rezoliucija kaipo iniciatyvos reikalu buvo priimta del Amerikos lietuvių bendradarbiavimo klausimo. Išsikalbėjus su vadais, pareiškė, jog jie pageidauja visų Amerikos lietuvių bendradarbiavimo, kuriuos Amerikos lietuvių galėtų duoti savo žodį Lietuvoje esamam diktatūros režimui.

Konferencijoj paaiškėjo, kad „Sandaros“ red J. Pronskus, yra gavęs iš įvairių liet. kolonių nuo veikėjų ir inteligentų visokių pažiūrų laiškus, kuriuose reiškiama ir pageidaujama Amerikos lietuvių bendradarbiavimo normalės padėties Lietuvoje. Konferencijoj dalyvavo didžiūn moje sandariečiai iš Mass., Conn. ir New Jersey Valstijų, iš New Yorko Valstijos buvo laiška ir įnešimai-sugestijos. Ypatingai newyorkietis p. V. F. Jankauskas savo ilgame laiške davė daug patarimų, bet daugelis jų buvo praleisti, delei stokos laiko. Tai viena. Antra, to-

kios sumanymus pafikta numatomam visų Amerikos lietuvių suvažiavimui, kuris nujaučiama bus šaukiamas. Sandariečiai savo konferencijoje atliko tik svarbesnius klausimus surištus su šių dienų momento svarba.

Man išsikalbėjus su vadais ir konferencijoj dalyvaujančiais aktyviškais veikėjais, buvo atsakyto į klausimus šitaip:

Klausimas: Ar reikalinga visų Amer. liet. valstybiniai nusistatęsių partijų bendras suvažiavimas? **Atsakė** konferencijos pirm. p. J. Mikalauskas: „Taip, reikalinga Amerikos lietuviams tarti savo žodį Lietuvoje“ politinių partijų vadams ir visuomenei. reikia padaryti spaudimą į Lietuvą atstatymui vidaus tvarką.“

Klausimas: Kokiū būdu tą manote būtų geriausia padaryti? **Atsakė:** „Paprastai reikavimu sudaryti koalicijos vyriausybę ir paskelbimu naujus rinkimus Seimo.“ **Klausiu ji:** Kap Vilniaus lietuviams geriausia gali Amer. lietuvių gelti? **Atsakė:** „Pagalba galima tik tada, kada Lietuvoje bus vienybė ir kada tarpe Amerikos lietuvių tautinė demoralizacija bus pašalinta. Ši konferencija kaip tik yra padaryti iniciatyvą tai vienybei kaip Lietuvoje taip Amerikoje. Vilniaus lietuvių galėsime remti tik tada, kada visa tauta turėsime organizuotą organą ir solidarinę veikimą.“

Gera, sakau aš, bet ar numatoma bendradarbiavimui galimybė Amerikos lietuvių tarpe? „Aš nei kiek neabejoju, kad visos mūsų srovės šiame momente gali bendradarbiauti“, atsakė p. Mikalauskas. „Man rodos, kad jeigu Vilniuje visų mūsų brolių bendradarbiavimas galimas, tai kodel negalima tarpe mūsų amerikūnų?.. Mūsų yra šventa pareiga eiti prie to.“

Pasikalbėjus su kitais sandariečiais veikėjais gavau tokį pat atsakymą kaip nuo p. Mikalauskos.

Iš visų aspektų šios konferencijos, matosi, kad tikrai sandariečiai yra susirūpinę Lietuvos likimu. Patartina Amerikos lietuviams pasekti sandariečių iniciatyvą.

Observatorius J. B.

ROCKFORD, ILL.

Nepaprastos Vestuvės.

Padėkavonės Dienoje, tai yra lapkričio 24 d. Rockfordo lietuviškos respublikos piliečiai tikrai turėjo puikią progą gražiai ir linksmai laiką praleisti. Viršminėtą dieną įvyko pp. Norkų įspudings „auksinės“ vestuvės. Jos tur but buvo vienos iškilmingiausių „jungtvių“ kada nors buvusių šioje apylinkėje. Šliubo davimo ceremonijose dalyvavo net rys kunigai: vietinis klebonas Vilimavičius, kun. Bri-shall ir kun. Mikaitis iš Free-port, Ill.

Šliubas daukto 10 val. ryte. Šliubo laiku giedojo kvartetas susidedantis iš p. Bacevičiaus, p. Stružo, p. Šimaitienės ir p. Sinkevičienės. Bažnyčia buvo pilna žmonių kaip atlaidų laiku. Mat vietinė publika buvo labai susidomėjus šių nepaprastų „auksinių“ vestuvių reikšme. Ir tai tenka atvirai pabrėžti, kad tai pirmos panašios vestuvės įvyko Rockfordo lietuvių istorijoje, kurios netiek gily įspūdį darė savo puikia priedanga iškilme, kiek „jaunavedžių“ nepaprastas vaizdas. Pavyzdžiui, čia bažnyčioj sėdi prie tam tikro papuošto stalo arti prie altoriaus „jaunavedžiai“ (ne jauni-kaičiai), bet du žilagalviai senukai, tai yra pp. Norkai. Jie laiko kiekvienas savo rankose po didelį kryžių ir ramiai sėdėdami matyt nors mintimis pabėgdami daro apžvalgą iš savo

praėjusio vargino gyvenimo. Jie taipgi reikią apvaikščiojimą savo 50 metų nuo pirmo priėmimo moterystės stono ir kartu skaito sau už garbę pasididžiuoti, jog jiems yra lemta įžengti dar į šėštą dešimtį metų tame šeimyniškame gyvenime.

Vestuvių puota buvo išeita Kolumbus svetainėje, 320 Kent gatvė. Svečių puotoje dalyvavo apie 150. Ir neatsižvelgiant tačiau į tokį skaitlingumą, viskas ėjo nepaprastai puikiai ir pavyzdinčiai. Svečiai buvo vaišinami vištomis, antimis ir šiaip įvairiais skaniais valgiais. O p. širvinskienė ir p. šimaitienė rūpestingai pridabojo stalus, kad svečiai atliktų gerą darbą, atsakančiai prisivalgytų. Kaip pietų taip ir vakarienės laiką pasakyta keletas kalbų. Tostmasteriu buvo kun. Vilimavičius. Kalbėjo kun. Mikaitis, mūs mylinas dainininkas p. Bacevičius, p. Andriejauskas, chigagietis p. Jokubauskas ir pagaliau p. Jovaišienė. P-as šimaitis taipgi pasižymėjo savo nuostrių svečių vaišinimu ir tik ačiū jo savo rūšies vaišėms, visi smagų laiką leido dar prie smagios muzikos bešokant. Svečiai išsiskirstė sulaukę vėlyvos nakties. Ir visi atsisveikindami linkėjo pp. Norkams ilgiausius metus gyventi. Ir aš to paties nuo savęs linkiu.

Vienas iš Svečių.

PITTSBURGH, PA.

Karolio Tetos Vaidinimas. Liet. Taut. Jaunimo Meno Dr-jelės teatras įvyko lapkričio 20 dieną. L. M. Dr-jos svetainėje. Perstatytas iš anglų kalbos vertimas „Karolio Teta“, 3 veiksmų Brandon's komedija. Vakara atidare dr-jos pirminkas stud. Paul Dargis, kuris trumpais bruožais apibūdino perstatomąjį veikalą, pabrėždamas, kad šiuo veikalu Meno Dr-ja pradeda žiemos sezoninį veikimą. Nors veikalas sunkus, tačiau vaidylos-mėgėjų roles atliko įdutiniškai, nekurię iš jų: Pranas Grylius, Josė Virbickas, Jurgis Jasulaitis, Jonas Bikinas, Paul Dargis, Blazė Pauleikitis ir Pranė Viktoravičienė roles atliko puikiai. Savo puikiu nudavimu P. Dargis gaudžiai pajaukino susirinkusius. Vaidinimas prasidėjo 8 val. vakare ir tęsėsi iki 11 val. nakties. Žmonių prisirinko pusėti-ai, taip kad ir draugijėlei bus pelno. Lauksime daugiau Meno Dr-jos vaidylių pasirodymo.

Dzukas.

MOUNDSVILLE, W. VA.

Šis—Tas.

Šitas miestelis yra Marshall pavieto sostinė. Jis randasi tarp augstų kalnų, lygioj gražioj vietoj, ant Ohio upės kranto, susidedantis iš 11,300 gyventojų įvairių tautų; daugiausiai darbininkai, o jųj tarpe yra diktokas pulkelis lietuvių darbininkų. daugiausiai angliakasis.

Lietuvių draugijos čia yra sekamos: SLARK. kp., Laisvės pašalpinė draugija (šitoji persi-organizavo iš ALDLD. kp.), o dabar susiorganizavo SLA. 350 kuopa.

Čionai yra 3 angliakasyklos, priklausančios skirtingoms kompanijoms. Darbai sunkūs ir pavojingi, o uždarbiai maži. Ant viršaus anglies yra akmuo ne vienodo storumo, o už nuvertimą to akmenio nieko nemoka. Dabar angliakasiai gauti 1917 metų algas. Pas angliakasis yra karingas upas, tik juos reikia suorganizuoti.

Čionais yra ir kitokių darbų, kaip tai: stiklo liejykla, plytų dektuvė, bleikinių puodų dirbtuvė. Bet uždarbiai menki. Mineral State Coal Co. savo darbininkams nę už pinigų neparduoda anglies; sako, kad B.

C. O. gelžkelio kompanija nevelina tai daryti.

Čionais yra garsioji West Virginijos Valstijos Bastilija ukė ir anglies kasykla. Į šitą tvirtovę talpinama iš visos valstijos įvairūs prasikaltėliai, o jųj tarpe keliolika U. M. W. of A. unijos narių, kurie teisingai kovojo už angliakasių reikalus. Čia prasikaltėliai dirba anglies kasykloj ir uky; taipgi jie dirba šluotas, šepečius stuboms šluoti, botagus, policistams lazdas ir siuva darbines kelnes ir kitokius daiktus.

Lapkričio 24 d. šitos tvirtovės gyventojai gavo pietums kalakuto mėsos valgyt, o 25 ir 26 d. prasikaltėliai vidury šitos bastilijos lošė teatrą ir liuosąją publiką leido pažiūrėti.

Netoli nuo čia susiorganizavo Jakker Aircraft Corporation of America, kuri pardavinėja šėrus ir žada statyti dirbtuvę, kurioj dirbs „geležines varnas“ (air ships).

Čionai yra valdiškas erodromas, tai praeitą vasarą kas tik norėjo galėjo gaut už \$2.50 „akskiušiną“ padebesiasis paleioti.

Nuo čia skersai ant Ohio upės kranto kitų pusėj prie Jart Pitt, anglies kasyklos su degė senas medinis tipelis; nuostolio padaryta už \$35.000.

Lapkričio 26 d. Benwood, W. Va. ALDLD. kuopa turėjo surėngus balių; žmonių buvo diktokas pulkelis.

Kai kuriose angliakasyklose ir dirbtuvėse darbai eina menkai. Darbų ieškantieji nevažiukite čionais, nes ir čia yra bedarbių.

Žolyno Muzikantas.

CLEVELAND, OHIO.

Iš Vagių Baliaus.

Lapkričio 27 įvyko LDSA. 24 kuopos vagių balius, Grdina svetainėje. Vagių buvo nedaugiausia, bet išvogė viską. Luisos orkestra gerai gražino ir visi šoko, kas netingėjo.

Reik pastebėti, kad Clevelande pirmą syk mačiau vagių balių. Clevelandiečių sistema tokių parengimų skiriasi nuo kitų miestų. Pavyzdžiui: vagiai prieina prie vaktuotojų, paklausia, kiek bus bausmės „už to tinkso pavogimą“; vaktuotojas atsako „nikelis“. Tada vaikas nusitraukia kas jam patinka ir pasiduoda „areštui“, nuvestas į „džėlą“ užsimoka nikelį ir vėl liuosas. Kitas dalykas: svetainėje nėra nuskirto rubežiaus ir jeigu vagies nepagavo svetainėje, tai vejasi net ant gatvės. Tokia sistema, tai nėra „fon“. Vaidytis vagių niekur nesivaiko tokiose parengimuose; turi pagauti toj vietoj, kurią turi apsupę tie vagiai daiktai. Kitaip sakant, turi pagauti sode.

Bet mat, kas miestas, tai mada.

Beje, toje pačioje „dželoje“ per visą laiką buvo ir teisėjai. Tokia sistema vedant, tai vagiai organizuotu budu gali išvoti viską.

Speciališkas Vagis.

Tokių parengimų negalima rokuoti kulturingais parengimais, nes jais publika, ypač jaunuliai, pratinama prie blogų darbų — vogimo. Parengimuose rengėjai galėtų rasti tinkamesnių žaislų. Red.

PITTSTON, PA.

Dailės Ratelio Darbuotė.

Lietuvių Dailės Ratelis įgavo naujų spēkų ir padarė dar vieną žingsnį sutverdami giedorių chorą. Prie choro prisirašė sekančios Pittstono merginos ir vyrai: M. Sakalauskiutė, S. Jančiauskiutė, L. Vaikšniutė, M. Jančiauskiutė, O. Vaikšniutė, M. Vasiliauskiutė, O. Vasiliauskiutė, A. Akeliutė, M. Šaukščiutė, J. Tuiniliutė, M. Gečiutė, K. Šakočiutė, A. Šeporaitis, A. Mišauskas, V. Palupis, M. Šakočiutė, J. Kasparaitis, A. Ambrožaitis.

Pamokos giedojimo atsbūna kiekvieną pirmadienį vakare, Lietuvių Piliėčių Kliubo svetainėje. Mokytojausia p. A. Bačiulis iš Scranton, P. A. Bačiulis yra gerb. M. Petrausko mokiny.

Lapkričio 21 d. choras turėjo antrą pamoką, ir vieną dainą „Plaukė žasalė per Nemunėlį“ gana puikiai sudainavo. Ateinančiuose 1928 m. p. Bačiulis permato, jog rateliečius bus galima išmokinti operetė „Čigonai“. Perstatyti „Čigonus“ Pittstone būtų pirmas nuotakis mūsų miesto lietuvių gyvenimo istorijoj.

J. K.

PHILADELPHIA, PA.

Besitartinant Lietuvių Muzikalisko Namų Bendrovės 20 Metų Jubilėjui.

Šiais metais suėjo lygiai 20 metų kaip Lietuvių Muzikalisko Namų Bendrovės Svetainė atidaryta. Taigi paminėjimui svetainės 20 metų gyvavimo sukak-tuvių, Bendrovė pereiname metiniame susirinkime buvo nutarus surengti šį rudenį iškilmingas 20 metų svetainės gyvavimo jubilėines sukaktuves. Bet pusmetiniame bendrovės susirinkime metinis nutarimas pa-keistas, kad Svetainė Jubilėines iškilmes rengti Naujuose Metuose.

Kadangi Liet. Muz. Namų Bendrovė ir Gedimino Kliubas yra suėję į vieną kuną, tai Gedimino Kliubo susirinkimuose išrinktoji komisija stropiai darbuojasi, kad surengus koiškilmingiausias svetainės jubilėines sukaktuves.

Jau numatyta yra trijų dienų šventė su sekamais parengimais: gruodžio 31 d. 1927 m. surengti puikų balių, Naujų Metų dienoje surengti didelį bankietą su įvairiais pranešimais apie praeitį svetainės gyvavimo, sausio 2 d. 1928 m. surengti kodidžiausį koncertą, kad sumušus rekordą visų buvusių koncertų šioje svetainėje. Tai, kai matome, sulaukus Naujų Metų philadelphiečiams lietuviams bus brangi ir iškilminga šventė. Kas gi gali būti Philadelphiai lietuviams brangesnio, kaip kad tokia kultūros, apšvietos ir pasilinksminimų mišiniška įstaiga kaip kad Muzikaliska Svetainė.

Todel visi Philadelphiai ir apylinkių miestų ir miestelių lietuvių esate širdingai kviečiami dalyvauti tose 20 metų su kaktuvių Muzikaliskos Svetainės jubilėjaus iškilmėse. Šitoj kultūros, apšvietos ir pasilinksminimų įstaigoj, Muzikaliskoj Svetainėj, yra įvykę per 20 metų daugybė seimų, seimelių ir šiaip paprastų susirinkimų vis del Lietuvos ir lietuvių tautos labo. Todel šitos įstaigos sukaktuvėmis ir turėtų visi pasidžiaugti.

Antanas Tvaranavičia.

DETROIT, MICH.

„Silvija“ ir Prakalbos.

Lapkričio 20 d. Lietuvių Svetainėj „Ateities“ Choras perstatė net trečią kartą operetę „Silvija“. Lošėjai lošė gana gerai. Taipgi merginos gerai dainavo. Bet vyrų choras tai daug blogiau dainavo kaip kad pirmą kartą lošė. Taipgi paskutinę dainą nekaip sudainavo. Krasnickas dainavo duetą su Zinkevičiu. Sudainavo gerai. Krasnickas iš Clevelando dainavo solo. Matyti, kad smarkiai progresuoja dainavime. Žmonių parengime buvo nemažai ir chorui liks pelno.

Lapkričio 27 d. Lietuvių Svetainėj Am. Darb. Apšvietos Draugija turėjo surengus prakalbas su programu. Pirmianisia sulošė Dramos Draugija „Penktas Prisakymas“, vieno veiksmo dramą; paskiaus dainavo „Ateities“ Choras. Lošimas ir dainos išėjo gana gerai. Kalbėjo Jonas Miskevičius, neseniai

atvykęs iš užsienio tamoj: „Ką davė paskutinės dvi Rusijos revoliucijos Lietuvai“. Kalbėtojas gyvais vaizdais nurodė, kad pirmoji revoliucija 1905 metų davė Lietuvai spaudą, kurios per šimtmečius Lietuva neturėjo. Antroji Rusijos revoliucija prigėlbėjo Lietuvai iškovoti nepriklausomybę. Paskui nurodė, kaip čia Amerikoje lietuvių išeivija pradėjo organizuoti SLA ir vėliau LSS, kurios tai organizacijos atliko didelį kultūrinį darbą lietuvių išeivijoj. Taipgi nurodė kokį skurdą Lietuvos ir Rusijos žmonės turėjo pergyventi laike karo ir revoliucijos. Klausant tų visų baisenybių, kurias turėjo pergyventi lietuviai, dauguma žmonių verkė. Nors kalbėtojas matyti yra paprastas darbininkas, bet jo kalba buvo gana žingeidi ir interesinga. Kalbėjo nekiudydamas jokių partijų, kas dabar pas lietuvius labai retas atsitikimas, nes dabar prakalbos virto keiksmiais ir kolionėmis. Bet šios prakalbos buvo skirtingos. Tokioms prakalboms žmogus nesigaili ir laiko praleidęs ir šį tą naujo sužina. Prakalbose buvo keletas ir darbiėjų, bet ir jie ramiai klausė. Kad Miskevičius pasakytų keletą tokių prakalbų, tai manau kad ir darbiėčiai spliautų į veidą savo suvedžiotajam ir jie grįžtų į civilizuotą žmonių tarpą ir vieton draskyti organizacijas, dirbtų kultūrinį darbą lietuvių tarpe Amerikoje.

Darbininkas.

WATERBURY, CONN.

Nelaimė Lietuvių Šeimynoj.

Antanas Mačiulis, gyv. Sunyside Ave., lapkričio 14 d., 7 val. ryte, išleisęs moterį į darbą, patsai ėmėsi kurt pečių, kad vaikuciams pataisyti pusręčius ir išleisus mokyklon. Malkos buvo drėgnos, nedegė, tad Mačiulis pylė kerosiną. Kiti kalba, kad vietoj kerosino per klaidą užpylė gasoliną. Blesinė sprogo, apipildama nelaimingąjį. Liepsna paplitus po visą stūbą. Mačiulis visas liepsna apsemtas išbėgo laukan ir puolęs ant žemės pradėjo voliotis, kad užgesinti ugnį. Kaimynai subėgo pagalbon ir su antklodėmis užgesino. Bet jau buvo per vėlu, nes visi drabužiai ant jo buvo sudegę, o kunas baisiai apdegęs. Nelaimėn pribuvę gaisrininkai degančią stūbą užgesino ir Mačiulį išvežė į šv. Marijos ligonbutį, kur jis po didelių kančių 3 val., tą pačią dieną pasimirė. Lapkričio 17 d. tapo palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Kalvarijos kapinėse. Paliko žmoną ir ketvertą vaikų (vyriausias 13 metų) dideliu niuludime.

Velionis buvo 36 metų. Visą laiką dirbo liejykloj ir tą rytą buvo sugrįžęs iš naktinio darbo. Velionis turėjo savo 3 šeimynų stūbą ir pasiturinčiai gyveno, buvo draugingas ir visi kaimynai jį labai mylėjo.

Šis nelaimingas atsitikimas turėtų but persarga ir pavyzdys kitiems, kas mėgsta pečių kuriant pilant kerosiną.

J. O. Kaimynas.

WORCESTER, MASS.

Šis-Tas Iš Lietuvių Gyvenimo. Worcesterį jau antras metas gyvuoja taip vadinamas Worcester Lithuanian Credit Union bankas. Tai yra lietuviškas bankas. Gyvuoja puikiai. Lapkričio 10 d., „Aušrelės“ salėje įvyko šio banko šėrininkų metinis susirinkimas. Šis bankas moka 8 nušimčius už šėrus ir daug žmonių išgelbėjo iš bankruto. Žmogui, šiuose sunkiuose laikuose, prireikus pinigų bankas visuomet paskolina lengvomis išlygomis. Šio banko direktoriai susideda iš žinomų vietos lietuvių darbuotojų: Stasys Purvinškas, Jonas Dvareckis ir Jonas Emkus. Jie įeina į

taip vadinamą Supervisory Committee. Į kredito komitetą įeina šios ypatos: A. Kriaučialis, Vincas Degutis, Juozas Žuromskis. Valdybą sudaro: A. Budrevičius, prez., P. A. Dėdynas, vice-prez., A. Janušonis, antras vice-prez., Juozas Krasinskas, sekretorius ir A. Cėvinskas, išdininkas.

Bankas gyvuoja kiek daugiau negu metai, bet šėrininkų-narių jau turi 161 ir apie \$15,000 paskolinta žmonėms.

Turiu priminti, kad Worcesterį susitvėrė lietuviškas Valžbos Butas, arba Chamber of Commerce. Susitvėrė dar tik 11 d. lapkričio. Šita organizacija gime pasidarbavus Dr. Landžui Seymour iš Boston, Mass. Daktaras Landžius šiame reikale daug pasidarbavo. Valdyba, daugumoje, išrinkta iš tų žmonių, kurie dirba ir minėtame lietuviškame banke.

Mes worcesteriečiai netekome gero, darbštaus ir gabaus bizniero A. Budrevičiaus. Velionis buvo aptiekininkas ir nors turėdavo daug darbo prie savo biznio, bet visuomet dalyvavo organizacijose, kur buvo galima pakelti lietuvių vardą svetimtaučij akyse. Gaila žmogaus ir gero lietuvių veikėjo. Jis buvo taip gi SLA. nariu. Velionis visuomet stovėjo prieky ir kitų organizacijų darbuotėje. Buvo ramus ir simpatingas žmogus. Išėkis, brangus vienuolai, šios šalies juodoje žemelėje.

A. a. A. Budrevičius mirė lapkričio 20 d. Pasirgo tik dvi dienas. Mirė plauchi uždegimu.

Lietuvių Piliėčių Kliubas yra pasirengęs statyti didelį nuosavą namą. Darbą mano pradėti kovo mėnesy.

Worcesterį yra susitvėrusi Labdarybės Draugija. Ji šelpia našlaičius, senelius ir paligėlius. Šita draugija savo išdėnėje turi apie \$5,000. Apie pora mėnesių atgal šita draugija turėjo rinkliavą visame mieste. Surinko virš 16 šimtų dolerių. Artimoje ateity draugija mano pirkti ukį ir namą, kur būtų galima priglausti našlaičius.

J. Krasinskas.

WAREHOUSE POINT, CONN.

Lietuviai Nukentėję Potviny.

Čia, kaip ir kitur, išsiliėjus Connecticut upei pridaryta daug nuostolių. Apskaitytuojama, kad šiame mažame miestely blėdies padaryta už apie 70,000 dolerių. Tarpe kitų nukentėjusių yra keletas ir lietuvių.

J. Kalinauskas, kada vanduo prasiveržė į sklepą stengėsi išgelbėti rakandus. Jo žmona, besukbėdamas, nukrito nuo laiptų ir išsilausė koją. Ims gero kailo, kol pagis.

J. Krilavičiui, ukininkui, vanduo nunešė keturis akus tabako. Blėdies padaryta, mažiausia, už du tukstančius dolerių.

Augščiaui minėti lietuvių yra SLA. 334 kp. nariai.

J. Tamulėnui vanduo taip gi nunešė 5 akus tabako ir 3 šimtus bušelių cibulių ir daug mal-kų.

Daug ir kitų ukininkų potviniu nukentėjo. Taip gi buvo daug darbo kol išsėmta vanduo, kuomet upė atslugo.

Vietinis.

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ ATYDAI.

Yra svarbių reikalų susižinoti su Amerikoje gyvenančiais Vilniaus krašto lietuviams-veikėjais. Tad malonėkite priduoti savo vardus ir antrašus sekančiu antrašu: Mr. R. B. Brandis, 1005 L Street, N. W., Washington, D. C.

Nadas Rastenis.

DOVANOS VISIEM!

Kiekvienas, kuris tik užsiprenumeruos savaitinį laikraštį „Sandarą“ ant metų laiko ir pri-siųs metinę prenumeratą \$2, visi gaus po puikią dovaną, skustuvą Safety Razor, kaip dovaną. Tad nieko nelaukdami prenumeruokite „Sanda-rą“ ir įsigykite tą dovaną vieno dolerio vertės. Prenumeratas siųskite sekančiu antrašu:

S A N D A R A

327 E Street, SO. BOSTON, MASS.

D A B A R U Ž S I R A Š Y K

‘AMERIKOS LIETUVI’

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramų pasiskaitymų, naudingų moksliskų straipsnių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekandčio gruodžio mėnesio bėgy, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninį kalendorių. Užsirašykite dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti AMERIKOS LIETUVI, pardavinėk knygas ir gražias laiskam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokite taip:

„A M E R I K O S L I E T U V I S“

14 Vernon Street, WORCESTER, MASS.

JAUNUOLIŲ MOKYKLOS RANKVEDĖLIAI

ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutašė J. Damijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokinant lietuviškai skaityti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida 35c.
VAIKŲ DARŽELIS. Skaitymai antriesiems mokslo metams. Sutašė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po ABC. 75c.
GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaitis. Vado-vėlis mokykloms pirmutinei gramatikos klasei. Trečias pataisytas leidimas 75c.
SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutašė P. Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po Vaidų Darželio augštesnėms klasioms \$1.00
KRAŠTO MOKSLO SKAITYMO RINKINYS. Sutašė J. Damijonaitis. Knyga, vartojama augštesnėse klasiuose susipažinti su Lietuvos istorija, geografija ir žmonių gyvenimu bei veikėjais. Kaina 75c.

V I E N Y B Ė

193 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

T Ė M Y K I T Ė !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluot-as Veikalas Antgalviu
Susivienijimo Lietuvių
Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

„T E V Y N Ė S“ A D M.,

307 W. 30-th ST NEW YORK, N. Y.

Biznieriai Garsinkitės „TEVYNEJE“.

VIETINĖS ŽINIOS

MIRĖ VERONIKA PAUZIENĖ.

Gruodžio 3 d., Kings County ligoninėje pasimirė SLA. nariodarbuotoja p. S. Pauzės žmona Veronika Pauzienė. Vėlionė sirgo neilgai, bet sunkiai. Jos kūnas palaidotas gruodžio 7 d. Šv. Jono kapuose, su bažnytinėmis apeigomis. Laidotuvisė da lyvavo daug žmonių. Vainikų vežta didelis automobilis.

Be draugų bei pažįstamų, laidotuvisė dalyvavo vėlionės seserys: Marijona Alkevičienė, Ona Palubinskienė, Adelė Astrauskienė, Magdalenė Palubinskienė ir broliai: Juozas ir Antanas Palubinskai.

Vėlionė Pauzienė buvo gimusi Lietuvoje, Punsko miestelyje. Ameriką atvyko apie dvidešimt metų atgal. Buvo žinoma kaip darbinė ir nenuoalsi moteris. Daugiausia ji darbavosi Lietuvių Moterų Globos Draugijoje, kuri šelpia Lietuvos našlaičius.

„Tėvynės“ redakcija ir administracija taria: išleiskis ramiai šios šalies šaltoje žemėje. O gerb. St. Pauzai netekusiam gyvenimo draugės reiškiamė gilius užuojautos.

„AUSROS SUNŠ.“

Tenka nugirsti, kad brooklyniečiuose jau smarkiai kalbama apie vieną gražiausių kovos už Lietuvos spaudą veiklą „Ausros Sunš“, kuris netrukus bus pastatytas scenon. Jį rengia aktorius St. Pilka su pagalba gabiausių scenos darbuotojų Brooklyne. Veikalas bus perstatytas du syk — šeštadienį ir sekmadienį, sausio 7 ir 8 d. Transfiguration salėje, Hooper St. ir Marcy Ave., Brooklyn. Tikėtai jau parduvinėjami.

Visiems „Tėvynės“ skaitytojams patariame įsigyti tikietus išanksto ir atsilankyti šią veiklą pamatyti. Jūs patikite, kaip patiko Chicago ir Bostono lietuviams, kur tas veikalas jau buvo vaidintas.

Aš Busiu.

KIPRAS PETRAUSKAS NEATVYKS.

Mūsų kompozitorius gerb. Mikas Petrauskas, iš Detroit, Mich., rašo:

„Brolis Kipras Amerikon neatvažiuos. Platesnių žinių apie neatvažiavimą suteiks laišku.“

„Birutės“ korektūrą jau antrojo akto šią savaitę padariau. „Vietoj „Užburto Kunigaikščio“ sausio 1 d. darome koncertą.“

Mikas Petrauskas.

IS STUDENTŲ DARBUOTĖS.

Lietuvių Alumnų ir studentų klubas savo susirinkimą laikė praeitame sekmadienį, gruodžio 4 d., panelės Kralikauskiūtės namuose, 53 Pomona Ave., Newark, N. J. Nepaisant blogo oro, pažymėtinais didelis garių skaičius susirinko. Šitai gerai įrodė, kad studentuose yra gamtėnė energijos ir entuziazmo, su ko pagalba mes galėsime nuveikti tiesiog stebuklus palaikymui mūsų jaunimo kaip moralę taip ir socialę augtumo.

Be klubo narių šiame susirinkime buvo pridurti šešios naujos aplikacijos tų jaunuolių, kurie nori prie šio klubo prisidėti. Klubas narių augimas yra pasekme studentų laikyto bankieto, kuris buvo lapkričio 26 d., Hotel St. George, Brooklyne.

Svarbūs ir liečianti klubą reikalai šiame susirinkime entuziastiškai ir neringai apkalbėti. Be ko kito, tartasi surengti bankietis dar kuomet nors apie Velykas.

Užbaigus susirinkimą ponai Kralikauskienė nuosirdžiai pri-

ėmė studentus. Vakaras užbaigta gražiu pasilinksminimu.

Sekantis klubo susirinkimas bus pirmadienį, gruodžio 26, 1927 m., Dr. Paulonio namuose, 1357 Bushwick Ave., Brooklyn; pradžia 2 val. po piet.

Visi kolegijų studentai ir kolegijas baigusieji yra širdingai kviečiami šiame susirinkime dalyvauti.

Sekr.

ATVAŽIUOJA ARTISTAS ANTANAS SODEIKA.

„Tėvynės“ redakcija gavo iš gerai žinomo ir pažįstamo amerikiečių artisto Antano Sodeikos sekamo turinio laiška:

Nuo 1907 m. iki 1920 m. gyvenau Amerikoje įvairiose lietuvių kolonijose dirbdamas muzikos meno srityje. Šiame laikotarpyje, man teko pažinti nemažą lietuvių muzikų, veikėjų bei šiaip lietuvių diduomenės. Grįžęs pagaliau į savo tėvynę esu pasižymėjęs kuriamajam darbe Lietuvos Valst. Operoj, kur ir dabar tebedirbu. Mano pragyventas Amerikoje nemažai laikotarpis, išsiskyrė manęs pasilgimo jausmą prie buvusių mano jaunystės draugų bei pažįstamų. Todėl esu sumanęs juos atlinkyti ir prie progos pasirodyti, kokią esu padaręs muzikos mene pažangą. Šiam užmūrymui įvykinti sutikau kai kuriuos klučius, būtent iš pusės operos direktijos, kuri nenomina nors ir trumpam laikui, mane išleisti. Galop pavyko susitarti ir jau šį pavasarį, t. y. kovo mėn. 1 d. 1928 m. išvažiuoju ir manau pirmas koncertas įvyks Brooklyne apie kovo mėn. 10 dieną.

Kad tinkamiau sunaudoti minėtas atostogas norėčiau kuo plačiau aplankyti lietuvių kolonijas ir žinoma kur pagedaui — pakoncertuoti. Tai gi, kad iš anksto tinkamai sutvarkyti savo maršrutą, prašyčiau savo draugų, muzikos veikėjų ir šiaip gausingos Amerikos lietuvių diduomenės, kur tik būtų pagedaui mano koncertai, iki 1928 m. vasario mėn. 20 d. atsiliepti laiškais su išdėstytais sąlygomis, žemiau nurodytu antrašu: A. Sodeika, Jononio 15 Nr., Kaunas, Lithuania.

VANAGAIČIO NAUJI REKORDAI.

Šiomis dienomis art. A. Vanagaitis įdainavo naujų rekordų Columbia ir OKey Phon. Co. Nauji rekordai bus sekanti: „Lietuviškas Džiazas“ ir „Vanagaitis polka“, tai vienas. Abu šokiui, bet su žodžiais.

Antras: „Lietuvoj Mados“ ir „Pas Draugą Julij“. Tos dainelės labai juokingos ir gražios. Visi tuos rekordus norės įsigyti. Man teko tas daineles grūdėti koncerte, tai nors imk ir numirk besijuokdamas.

OKey Co. įdainavo naują dainą apie Šarkį. Dainuojama kaip Šarkis liks čempionu. Tą rekordą reiks pačiam Šarkiui nusyt. Jo vardas bus „Sharkis“.

Tame rekorde pasirodys amerikoniškas džiazas.

Kiti rekordai: „Barbora“, „Kad nę alau“ ir „Sena Jau-nystė“. Tos dainos visiems gražios.

Rekordai bus su pritarimu orkestro. Laukite ir reikalaukite senų ir naujų Vanagaičio rekordų.

Reporteris.

LANKĖSI REDAKCIJOJE.

Užpraeitą antradienį „Tėvynės“ redakcijoje lankėsi SLA. veteranas, buvęs mūsų organizacijos išdėininkas, p. J. Skritulskas iš New Britain, Conn. Gerbiamas Skritulskas pasigėrėjo SLA. naujai įrengta redak-

cija ir administracija ir pasiūlymą SLA. augimu. Jis pareiškė, kad kuomet jo vieton S. L. A. išdėininku tapo išrinktas p. T. Paukštis, mūsų ižde buvo tik apie 100,000 dol. ir pažymėtina mažas skaičius narių. Dabar gi mūsų organizacija jau turi virš milijono dolerių ir arti 20,000 narių. Gerb. J. Skritulskas linkėjo mūsų organizacijai gerų pasekmių ir dar žymesnio augimo kaip nariams, taip ir kapitalui.

Užpr. pirmadienį „Tėvynės“ redakcijoje lankėsi artistas A. Vanagaitis, kuris vykdamas Bostonan, laikinai apsisotjo New Yorke. Taip gi tą patį dieną lankėsi p. Bačiūnas su žmona ir Jančius. Jie sakė, kad koncertavimas po liet. kolonijas vyksta puštinai. Žmonės parengimus lanko ir teikiama programą patenkinti.

Praeitame penktadienį redakcijoje lankėsi pianistas M. Jozavitas.

Brooklyn'e Vanagaičio-Komaro ristinys įvyks kuomet nors po Kalėdų.

Praeitą penktadienį, gruodžio 9 d. „Tėvynės“ redakcijoje lankėsi neseniai iš Lietuvos sugrįžęs inžinierius J. Andriusaitis-Dekeris.

POLICISTAS NUŠOVĖ LIETUVI.

Pereitą panktadienį, gruodžio 9 d. policistas T. Foley nušovė lietuvi Joną Paltaroką-Porterį. Velionis tarnavo detektyvų agenturai, kuri randasi ant Myrtle Ave. ir Broadway, Brooklyn'e.

Sakoma, Paltarokas stovėjęs su savo broliu ir kitu žmogumi gatvėje. Policistas prikišęs prie jų, ko jie čia stovi. Paltarokas su savo broliu ir anuo žmogumi įlėjęs į Joe. Millerio smulkę, 62 Union Ave. Paskui juos išejęs ir policistas, kuris pamatęs, kad Paltarokas išsiėmęs revolverį ir rengiasi šauti. Todėl policistas pasiskubinęs ir paleidęs į Paltaroką šuvį, kuris perverė Paltarokui dešinį smilkinį. Paltarokas ant vietos krito. Policistas, atsižvelgiant į susidėjusias aplinkybes, išteidamas jį.

Velionis Paltarokas seniau buvo žinomas darbuotojas tarpe vietos lietuvių politiniuose reikaluose. Vėliau iš lietuvių gyvenimo buvo dingęs. Vėlonis yra tarnavęs laike didžiojo karo Amerikos kariuomenėje. Iš karo sugrįžo apgazuotas.

LENKAS PERDURĖ LIETUVI.

Lenkas Joseph Savinsky įėjo Juozo Markuno salianan — 81 Star St., Blissvillėj, ir pradėjo ieškoti priekabių. Kada Markunas norėjo jį išvesti laukan ir jau pasiekė jam įvolioti lenkelis į srutakį, tuomet lenkelis išsitraukė peilį ir smogė Markunui.

Šito dar negana buvo. Kitas lenkelis, Sigmund Owskrisky, sumanė už savo tautietį atkeršyti ir nuėjęs teismam, apskundė Markuną, kad šis užlaikęs spykyzė.

Teismas atsibuvo Queens apskrityje teismabuty ir Markuną išteisino, o Savinsky rado kaltu antro laipsnio užpuolime.

VISUOMIO PASKAITOS.

Neseniai iš Lietuvos atvykęs Visuomis (Domas Šidlauskas) naujos tikiybės kurėjas prašo mus pranešti, kad jis keliaudamas po Ameriką laikys paskaitas su paklausimais ir ginčais, kvies rašyti naujon religijon nariams. Jis sakosi kokiai politiniai partijai nepriklauso, pasikaitose politinių klausimų neliečia ir tik paklaustas bešališkai praneš faktus iš visokeriojo gyvenimo Lietuvoje.

Paskaitų tamos busiančios sekamos:

1. Kodėl aš įkuriau ir skelbiu naują tikiybą?
2. Kas tai tikiybą ir kuo tiki-bos skiriasi savyje?
3. Kaip dabar betikima lietuvių?

4. Kuo Romos katalikybė blogesnė už kitas?

5. Kaip žmonių supratimas keitėsi apie dievybę, sielą, po-mirtinį gyvenimą ir tt?

6. Ar visoms tikiyboms yra priešingas tyrasis mokslas?

7. Kuo skiriasi mūsų prabo-čių tikiybą (vaidevutybė) nuo katalikybės?

8. Lietuvių tikiybą bei bažny-čia turi būti tautiška.

9. Ką gero žmonijai gali duoti lietuvių tauta?

10. Kaip pagerinti žmonių veislę?

11. Kokia mano skelbiama tikiybą (religija)?

12. Kaip Romos katalikai ne-leidžia išgyventi tikėjimo lais-vai Lietuvoje?

13. Kokių Lietuvoje sektų ar tikiybų dabar randasi?

SPORTAS

GANSONO-KOMARO RISTYNĖS.

Antradienio vakare, gruodžio 6 d., Ridgewood Grove įvyko Gansono-Komaro ristinys. Šiose ristinysėse turėjo išsirišti klausimas, ar Komaras pames Gansoną tokiu trumpu laiku, bėgy 30 minučių, kaip jis jau ne sykį ypatingai ir spaudoje gy-rėsi. Tačiau, tikrenybėje, šiose ristinysėse klausimas neišsirišta.

„Vienybės“ korespondentas J. A. M. apie minimas ristinys sekamai aprašo:

„Susikabina abudu galva į galvą ir tuojaus Komaras pradeda kapoti Gansono nosį ir burną į savo kietą galvą. „Bu-bu-bu“ iš publikos. Komaras pridėda pirštus prie savo nosies ir žiuri į referee, reikiant, buk Gansonas išsitemęs aliejum, bet referee galvą pakrato, pareikš-damas, kad viskas gerai. Vėl susikimba ir vėl Komaras dau-žo Gansono burną į savo galvą. Referee perspėja. Ir vėl tas pat. Gansonas šiek tiek prade-da smagintis; Komaras bėga prie virvių. Vėl susikimba ir vėl burnos daužymas. Daugiau nieko ir nebuvo. Referee sus-tabdė Komarą, pasiuntė į savo kam-pą; Gansonas apšauktas lai-mėtoju. Publikoj entuziastiškas rankų plojimas. Komarui einant į savo kam-pą publika šaukia „bu-bu-bu“; Komaras apsigrįžęs ir publika, piktai pažvelgęs ir rėkia „bu-bu-bu“. Publika dar labiau įtūžo ir šau-kė „bu-bu-bu“ pakol Komaras išlipo iš ringės ir nubėgo į savo kambarį. Gansonas pasilieka ir turi pasikalbėjimą su pranešėju, tas pareiškia publikai, kad Gansonas tokiu būdu nenorėdamas laimėti, nori būti suporuotas vėl su Komaru ir viskas bus taisyk-linga, nežiurint, kaip žiauriai Komaras nori elgtis. Gansonas lipa iš ringės. Gausus rankų plojimas iš publikos.

„Ir taip pasibaigė po 15 minučių „garsus“ Gansono „partit-mas į pora minučių“, sulgy Kom-marą.

J. A. M.

LIETUVIŲ JAUKTAS PASIŽYMI.

Lietuvių Jaunų Vyrų krepšio syvdės (basketball) jauktas lapkr. 20 d. laimėjo prieš Astorijos profesionalus 33—18. Lapkr. 13 lietuvių jauktas bu-vo nulykęs į Elizabeth, N. J., kur laimėjo prieš Moose jauk-tą, 27—21.

Lietuvių menedžeris yra T. Toluba, o Swedish (Svedas) yra vienas iš geriausių žaidikų.

SARPALIAUS-GANSONO RISTYNĖS.

Lietuvių čempiono K. Sarpaliaus ir gerokai pasižymėjusio lietuviu ristikio Jack Ganson į-vyks gruodžio 20 d., Ridgewood Grove, Brooklyne.

Kiekvienam sveikam lietuviui ir lietuvaitei yra atdaros durys į Susivienijimą Lietuvių Ame-rikoje.

Paieškojimas

10 DOLERIŲ DOVANŲ

tam, kuris praneš man apie li-kimą Jakulio Antano, ar jis gy-vas ar miręs. Jis pribuvo į šią šalį 33 metai atgal. Jis yra ko-lieka ant dešinios kojos. Iš Lie-tuvos paeina: Radžių kaimelio, Alytaus valsčiaus ir apskrčio. Girdejaus kad jis gyvenęs Conn. valstijoje ir dirbęs akmenų dirb-tuvė 1901 m. Vėliaus gyvenęs Brockton, Mass.

Aš esu jo giminaitis

JURGIS ADAMAVIČIA,
75 Lee Park Ave.,
WILKES BARRE, PA.

PRANEŠIMAS.

Paskelbiu visiems mano Agenturos klientams ir rėmė-jams, kad, progai pasitaikius, malonėtų užėti į ofisą 168 Grand Street, Brooklyn, kur kiekvienas gaus gražų kalendo-rių ateinantiesiems 1928 metams, nes vietiniams ir apylinkės gy-venantiems paštu nesiuntinėsiu. Visiems linkiu linksmy Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.

J. AMBRAZIEJUS,
168 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone Greenpoint 5975.

„DIRVA“

„Dirva“ paliko politikas po-litikieriams; į tų visokių barnių ir polemikų vietą talpina gra-žias senoviškas pasakas, kurios supažindina skaitytoją su seno-ve ir su praeities istorija. Tal-pina bešališkas žinias iš viso pasaulio, paduoda aiškias žinias iš Lietuvos. Talpina lengvus moksliškų pasiskaitymus, gra-žius linksmus juokus ir visų mylimas laudies daineles. „Dir-va“ yra 8 puslapių savaitinis laikraštis, tarnaujantis apšvie-tai. Reikalaukit kopijos pažiū-rėjimui, gausit dykai. Me-tams \$2.

„Dirva“ turi išleisus naujų teatrinių veikalų. Reikalaukit sąrašo.

„DIRVA“

6820 Superior Ave.,
CLEVELAND, OHIO.

Tel. Empire 7365

Dr. F. MATULAITIS
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—3 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

Tel. Mansfield 9319

Dr. Ed. W. ZUKAUCKAS
1114 Foster Ave.,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos:
1—2 p. m. ir 6—8 p. m.
Nedėliom pagal sutartį.

Reumatizmas sausgėle

Nesikankykite savęs skaus-mais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukumui; nes skau-dėjimai naikina kūno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPAUND mostis lengvai pašalina virš minėtas ligas; mums šiandie daugybę žmonių siūnčia padė-kavones pasveikti. Kaina 50c, per pašta 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEI-KATOS“, augalai gydysis kai-na 50 centų.

JUSTIN KULIS

3250 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Naudok

Ruffles

nuo pleiskanų

Del Reumatizmo gėlimu, neu-ralgijos, paprasto persi-šaldymo, skaudžių raumenų, išsinarini-mų ar išsiskumų

Naudokite

DR. RICHTERIO

Inkaro Rusies

PAIN-EXPELLER!

Vaislinis „Pain-Expeller“ sukurta S. V. Pat. Biure.

Nėra tikras, be mūsų Inkaro vaisha-zenklio. Vaistinėse po 35c ir 70c.

F. A. RICHTER & CO.
Bery & Co. 5th St.
Brooklyn, N. Y.

Ir iš

LIETUVOS

per BREMENĄ

ant didžiausio ir greičiausio Vokietijos laivo

COLUMBUS

ARBA ANT KITŲ LAIVŲ ŠIOS LINIJOS

TIKTAI AŠTUONIUS DIES-NOS ANT VANDENS

Puiki trečia klasa — Tikrai kajutos.

NORTH GERMAN

LLOYD

32 Broadway, New York arba prie vietos agento.

BIZNIERIAI GARSINKITES „TEVYNĖJE“

Kuomet „VOTYS“, įsipliovimai, žaizdos ir tt. atsitinka BEAR BRAND SALVE (Grob-leski'o) palengvina skausmą ir ištraukia VOTIES ŠERDĮ į dvi ar tris dienas be jo-kių spaudymų. Kaina 35c.

GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa.

„TRAUKIA ir TRAUKIA ir TRAUKIA — tačiau lengvai.

Kalėdų Dovanos!

KNYGOS UŽ PUSĖ KAINOS AUŠROS KNYGYNE

Reikalaukit nupigintų knygų katalogo.

Turime pardavimui lietuviškų kalendorių, kurie parankūs siųsti ir į Lietuvą. Vienas kalen-dorius 25 centai, 5 kalendoriai už \$1.00. Reika-laudami kalendorių pažymėkit ar norit lietuviškų ar su merginų paveikslais.

Perkam Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus.

AUSROS KNYGYNAS,
3210 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

LIETUVIAI!!

BALTICO AMERIKOS LINIJA

tai pirmutinė ir vienatinė laivinė bendrovė kurios laivai pralaužė kelią iš Amerikos New Yorko

TIESIAI Į LIETUVOS KLAIPĖDĄ

siūnčiant du laivų pernai o jau net penkis šimet

KAINOS LAIVAKORČIŲ I KLAIPĖDĄ:	LAIVŲ IŠPLAUKIMAI:
Trečia klasa \$107.00	„ESTONIA“ Gruodžio 22
Ten ir atgal tikrai \$181.00	„LITUANIA“ Sausio 31
Turistinė III klasa .. \$117.00	„ESTONIA“ Vasario 21
Ten ir atgal tikrai \$106.00	
Valdžios takai atskiriam.	

Žiniom kreipkitės į vietos agentą ar į bendrovę

BALTIC AMERICA LINE

8 Bridge Street, New York, N. Y.

AIPOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 pa-veikslų, 301 pasakų. Tinkami pamo-kinimai seniems, jauniems ir mažiems.

Popierios apdaruose tik \$1.25

„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA

307 W. 30-th St., New York, N. Y.